

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 40:

Forespørgsel til finansministeren:

»Har regeringen, i erkendelse af at antallet af statslige arbejdspladser i hovedstadsområdet er steget kraftigt, medens det er faldet i provinsen, overvejelser om udflytning af statslige arbejdspladser?«

Af Ole M. Nielsen (KRF), Flemming Kofod-Svendsen (KRF), Jann Sjursen (KRF) og Tove Videbæk (KRF).

(Forespørgslen anmeldt 6/2 2001. Fremme af forespørgslen vedtaget 20/2 2001).

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til tirsdag den 27. marts 2001.

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ole M. Nielsen.

Begrundelse

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er jo svært at holde hemmeligt, at denne her forespørgsel sådan er et led i min løbende kampagne for bedre udvikling i de svage dele af landet og for en mere ligelig udvikling i det hele taget.

Det plejer jo at være indenrigsministeren, der er belastet af vores regionaldebatter. Denne gang er det så finansministeren, der må holde for, for hvis vi skal have noget ud af det her med statslig udflytning, så er det jo en koordinerende indsats, der skal ske, og det er ikke et enkelt ressortministerium, det handler om.

Den direkte anledning til forespørgslen er tal i en rapport, som vist bliver forelagt i dag, men som vi har fået løftet fligen af for et par måneder siden. Tallene viser, at antallet af statslige arbejdspladser i hovedstadsområdet fra 1993 til 1999 er steget med 15-17 pct. og faldet i resten af landet med 4, 6, 8, 10 pct.

Hvor meget man skal hæfte sig helt konkret ved de tal, kan jeg ikke vide, men det er jo åbent for alle, at der i de seneste år er en meget kraftig udvikling i gang i hovedstadsområdet og en betydelig svag udvikling i visse områder af landet.

Det har hovedstadsområdet også i virkeligheden fortjent, og når man ikke har snakket statslig udflytning i en halv snes år, så er det velsag-

tens, fordi København var lidt bagud og faktisk trængte til et løft.

Det får hovedstaden i de år her, og derfor skal vi altså sørge for også at få resten af landet med. Det er kort fortalt baggrunden for forespørgslen her.

Besvarelse

Finansministeren (Pia Gjellerup):

Jeg var glad for at høre forespørgeren sige, at han ikke lagde sig tæt op af den undersøgelse, som tydeligvis har inspireret til forespørgslen. For jeg vil indledningsvis meget gerne gøre opmærksom på, at udgangspunktet valgt i denne undersøgelse, der refereres til, er forkert. Antallet af statslige arbejdspladser er ikke steget kraftigt i hovedstadsområdet, og det er omvendt heller ikke faldet i provinsen.

Tværtimod fremgår det i øvrigt også af den netop offentliggjorte regionalpolitiske redegørelse fra indenrigsministerens hånd, at den statslige andel af samtlige beskæftigede i hovedstadsområdet ikke har ændret sig siden 1994. Faktisk er der konstateret et lille fald. Tilsvarende kan vi – og jo ikke overraskende – konstatere en mindre stigning i den statslige beskæftigelse i enkelte af yderområderne.

Kristeligt Folkeparti afholdt i januar måned en regionalpolitisk høring, og i et af indlæggene i høringen blev de resultater, som jeg lige her har kommenteret fra en forskningsundersøgelse, som Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut lavede, kortfattet refereret, og det er formentlig dér, afsættet er for i hvert fald en skæv indgang.

Ifølge undersøgelsen skulle der i perioden fra 1993-1998 have været en vækst i den statslige beskæftigelse i Københavnsområdet på mellem 13 og 17 pct., mens der skulle være en tilbagegang i det øvrige land på 8-10 pct.

Jeg ville altså have det sådan, hvis jeg så sådan en undersøgelse, og jeg selv havde haft fingre i den, at jeg ville tænke, at der må være et eller andet galt. Det er altid klogt, ligesom når man sidder med sådan et større matematisk regnestykke eller bare et mindre og så får et resultat, lige at se, om det nu kan passe. Det her er jo nogle meget, meget, meget store størrelsesordener, vi taler om, og man burde måske også være nået til, når man har siddet og lavet den, at spørge: Kan det nu passe?

Afgrænsningen, der foretages – vi har jo naturligvis været optaget af at kigge lidt på den – er stærkt mangelfuld. Man har f.eks. ikke – jeg ved ikke, om man har glemt det, eller om man har udeladt det eller sprunget en side over, eller hvad det er – medtaget arbejdsmarkedsområdet med arbejdsmarkedsuddannelserne. Det er måske lidt mærkeligt at springe de decentrale dele af den statslige aktivitet over, for så kan man jo let komme frem til, at det ser forkert ud.

Jeg må i øvrigt understrege, at forskerne fra Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut ikke har kunnet finde en sammenhæng mellem forskelle i den statslige beskæftigelse mellem regionerne og forskelle i den økonomiske vækst. Det synes jeg er et vigtigt udgangspunkt for den videre debat.

Opgørelserne i regeringens regionalpolitiske redegørelse af den regionale fordeling af beskæftigede fordelt på henholdsvis den statslige, den kommunale og den private sektor følger derimod den gængse afgrænsning af sektorerne, som de er defineret i Danmarks Statistiks klassifikationssystem, og det vil sige, at vi nøje kan følge dem over tid. Opgørelsesmetoden må af den grund være noget mere pålidelig i det, der er den regionalpolitiske redegørelse.

Men med denne indledning synes jeg, at vi med disse sådan taluoverensstemmelser – i øvrigt nogle, der er særdeles store, det er mange, mange tusinde arbejdspladser, vi taler om – jo får en udmærket illustration af, at der er god grund til at gå til sagen. For det er jo egentlig ikke tallene, der er interessante, men derimod: Hvad er de rigtige, og hvad er det, de betyder?

Hvad betyder statslige arbejdspladser for et områdes aktivitet? Hvordan er de fordelt over landet, og hvordan inddrager vi overbevisende de regionale overvejelser i forbindelse med oprettelse og nedlæggelse af statslige arbejdspladser?

Det er jo noget af det sidste, der nok er det mest interessante, for staten opretter ikke ret mange arbejdspladser. Der flyttes en smule rundt, fordi staten jo også er en dynamisk organisation. Der vil være nogle, der oprettes, samtidig med at nogle andre nedlægges, men netto peger det nok snarere på, at det er nedlæggelsen af statslige arbejdspladser, der er en af de største opgaver, vi har foran os på området.

Placeringen af statslige institutioner trækkes af mere eller mindre gode grunde ofte frem som en mulighed for at fremme udviklingen i yderområderne. Når jeg siger »mere«, er det, fordi

der selvfølgelig kan være en god afsmittende virkning. Men der kan simpelt hen også være dét – jeg ved, at alle medlemmer har været tilskuere til eller også deltagere i diskussioner om det – at vi har kunnet se, at det ikke nødvendigvis hverken var godt for en institution eller for området at få en institution, som ikke havde det godt det pågældende sted.

Ser vi på beskæftigelsesopgørelsen fra 1999 fra Danmarks Statistik over statsligt ansatte fordelt på amter, så udgør den statslige beskæftigelse i området 5-7 pct. af den samlede amtslige beskæftigelse. Dog ligger her Københavns og Frederiksberg Kommuner væsentlig højere med godt 13 pct. af den samlede beskæftigelse, hvilket faktisk udelukkende skyldes, at centraladministrationen er placeret i hovedstaden.

I forhold til debatten om den regionale fordeling tegner opgørelsen et billede af en meget ligelig, og jeg tror for de fleste måske egentlig overraskende ligelig fordeling af arbejdspladser i den statslige sektor.

En meget stor del af udsvinget for de to centrale kommuner skyldes altså centraladministrationen. Hvis man fratrækker den, så ligger de på det samme niveau som det øvrige land.

Så vil jeg som en lille ekstra inspiration blot fremdrage, at selv med centraladministrationen ligger andelen af statslige arbejdspladser i Københavns og Frederiksberg Kommuner og Københavns Amt på niveau med de amter, der har mest statslig beskæftigelse, herunder f.eks. Bornholm. Som jeg indledte med at sige, så viser regeringens regionalpolitiske redegørelse, at dette billede ikke har ændret sig væsentligt siden 1994.

Af redegørelsen fremgår, at der siden 1994 har været en lille vækst i antallet af statsligt beskæftigede i dele af Jylland samt Fyn, dele af Lolland-Falster og på Langeland. Derimod har der været et mindre fald i statsligt ansatte i den nordlige del af Jylland, omkring den vestlige del af Limfjorden, i hovedstadsregionen, i den nordvestlige del af Sjælland samt på Bornholm.

Dette skal sammenholdes med, at antallet af lønmodtagere, der arbejder i den statslige sektor, kun er steget forholdsvis lidt siden 1994, mens antallet af lønmodtagere, der arbejder i den offentlige sektor som helhed, er vokset med omkring 50.000 personer.

Væksten i kommunerne skyldes jo, som vi ved det, den nødvendige udbygning af de offentlige serviceopgaver, altså kerneopgaverne som børnepasning, uddannelse og ældrepleje.

Det er en udbygning, som regeringen har aftalt med kommunerne op gennem halvfemserne.

Dertil kommer, at der kontinuerligt flyttes opgaver fra den statslige sektor til den kommunale. Ikke meget, men det er retningen.

En af de større omlægninger skete i 1999, da opgaven med integration af flygtninge blev flyttet til kommunerne. Senest har amter og kommuner også overtaget ansvaret for lokalbanerne samt de tidligere statshavn.

I de senere år er der også foretaget tiltag, som er gået den modsatte vej, og som har været nødvendige for at opretholde og udvikle kvalitet og af rationaliserings hensyn.

Et eksempel er strukturtilpasningen, der er sket i forsvaret. En strukturtilpasning, som først og fremmest er blevet foretaget af overordnede, jeg havde nær sagt samfundsmæssige hensyn, men vi skal vel endda strække os videre og sige internationale hensyn, fordi vi bl.a. har ønsket at styrke Danmarks internationale bistand i krisesituationer.

Men samtidig blev der i den omstrukturering også taget vidtgående, meget diskuterede og belyste regionalpolitiske hensyn. Langt størstedelen af personalereduktionen i forsvaret fandt således sted i hovedstadsområdet.

Som statsministeren og indenrigsministeren beskrev det her fra talerstolen for mindre end 2 måneder siden under en forespørgsel om nogenlunde det samme emne, så står vi næsten altid i en situation, hvor vi skal tage hensyn til, hvordan vi mest effektivt kan tilvejebringe den bedst mulige service for borgerne og samtidig sikre et bæredygtigt grundlag i alle egne af landet. I disse afvejninger tæller regionalpolitiske hensyn, og det skal de også.

Som det er fremgået, er det ikke ved oprettelse af statslige arbejdspladser, der flyttes meget af betydning. Men hvad så med flytning? Her er vi ofte i en situation, hvor vi taler ud fra fornemmelser snarere end viden. Min indledning turde illustrere dette.

Før man altså skal skride til at konkludere noget endeligt på nogle områder, er det nødvendigt med et helt andet og gedigent beslutningsgrundlag. Det bør vi skaffe os, så vi kommer fra fornemmelserne til viden.

Som illustration vil jeg blot nævne, at en kommune som Frederikshavn, som jo står forespørgeren meget nær, det tør jeg vist godt sige, eksempelvis har en højere andel af statslige arbejdspladser end Københavns Kommune. Blot

for sådan at rokke lidt ved måske vante forestillinger.

Der er altså ikke nødvendigvis en positiv sammenhæng mellem andelen af statslige arbejdspladser og et områdes vækst og velstand og glæde.

Derfor må vi i høj grad også se på andre og mere kraftfulde instrumenter til at skabe udvikling i hele Danmark. Her vil jeg tillade mig at nævne fra en netop offentliggjort undersøgelse fra Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut i samarbejde med det førnævnte AKF, at: Et centralt spørgsmål i den danske regionalpolitik må derfor være, hvilke muligheder der er for at mobilisere en videre erhvervsudvikling i landkommunerne, som bringer disse kommuners erhvervsstruktur nærmere i retning af produktion og til fremtidens lukrativt ekspanderende markeder.

Det er en undersøgelse, der handler mere specifikt om landkommunerne, og som i øvrigt fortæller om en meget spændende udvikling dér, men som også peger på, at det er en udvikling, som ikke nødvendigvis er så forventelig i det fremtidige. Og derfor denne understregning af, at det er erhvervsudviklingen, der er den helt afgørende nøgle.

Den store vækst, som Danmark har oplevet siden 1993, er kommet hele landet til gode, også ydreområderne. Der har været et betydeligt fald i ledigheden i alle regioner siden 1993, og samtidig er der sket – det er nok så væsentligt, det skal man jo bruge gode tider til – en indsnævring af de regionale forskelle.

Regeringen har gennem de seneste måneder i flere oplæg præsenteret sin overordnede strategi for at fastholde den positive samfundsudvikling i de kommende år. Det er en strategi, hvor hensynet til en balanceret udvikling i hele landet spiller en stor rolle.

Det er samtidig en strategi, hvor den statslige aktivitet i kommunerne ses bredere end blot antallet af statslige arbejdspladser, og her vil jeg blot i overskriftsform nævne nogle af de helt afgørende initiativer.

Med redegørelsen »Investeringer i Danmarks fremtid« har vi peget på, hvordan vi både får kvaliteten af samfundet gjort bedre og får taget hensyn til udviklingen i hele landet.

Jeg kan nævne den erhvervsstrategi, som regeringen har fremlagt under navnet dk21, der i høj grad har store regionale indsatsområder. Så vil jeg nævne Erhvervsministeriets med flere ministeriers samarbejde med amter og kommuner i

Jylland og på Fyn, som handler om, hvordan man får igangsat en yderligere skærpelse af erhvervsudviklingen i retning af det, der blev omtalt før, nemlig fremtidens lukrativt ekspanderende markeder.

Endelig vil jeg som sidste eksempel på det, der er det mest fremadrettede i udviklingen, nævne regeringens netværksredegørelse fra december sidste år, hvor det jo er regeringens mål, at uanset hvor man bor i landet, skal der være adgang til gode højhastighedsforbindelser til Internettet til en rimelig pris.

Med disse initiativer samt en lang række andre, der ikke er mulighed for at nå her i indledningen, vil regeringen leve op til den centrale målsætning, at den danske befolkning skal have gode og lige levevilkår, uanset hvor man bor i landet.

Forhandling

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg siger tak for ministerens besvarelse af forespørgslen, og selv om jeg jo af natur er meget lidt autoritetstro og derfor heller ikke er helt sikker på AKF's tal, så er jeg heller ikke helt sikker på ministerens opfattelse af udviklingstendenserne.

Men lidt utraditionelt vil jeg begynde med at fremsætte et forslag til vedtagelse, idet der er opstået den forunderlige situation, at samtlige partier tilslutter sig følgende:

Forslag til vedtagelse

»Regeringen pålægges ved beslutninger om placering af nye og nedlæggelse af eksisterende statslige arbejdspladser og institutioner at prioritere hensynet til en ligelig regional udvikling i Danmark højt og således tage hensyn til de egne af landet, hvor den økonomiske udvikling ligger under gennemsnittet.

Regeringen pålægges endvidere inden udgangen af indeværende år at udarbejde og fremlægge en analyse af mulighederne for udflytning af eksisterende statslige institutioner og arbejdspladser fra hovedstadsområdet til den øvrige del af landet.

På baggrund af analysen pålægges regeringen samtidig at fremlægge konkrete planer om udflytning af et antal eksisterende statslige arbejds-

pladser med henblik på at styrke udviklingen i de dele af landet, hvor udviklingen er svagest.« (Forslag til vedtagelse nr. V 69).

Da samtlige partier jo er medforslagsstillere, behøver vi ikke at rive så meget i hinanden, for vi er faktisk enige om målene. Men vi kan selvfølgelig være lidt uenige om analysen og den situation, der ligger bag, og jeg kan selvfølgelig kun tilslutte mig ministerens ønske om at få et så godt beslutningsgrundlag som muligt. Men det svækker jo ikke de helt konkrete mål og det helt konkrete pålæg, der er til regeringen i vedtagelsen, og det er jeg meget glad for.

Så er jeg lidt skuffet over, at ministeren specielt nævner Frederikshavn, for det gør jeg aldrig. Jeg er faktisk ret godt kendt rundt omkring i Danmarks kroge, og jeg er ikke frederikshavner eller nordjyde i den debat her, det er jeg absolut ikke.

Der er ingen tvivl om, at det i mange år har været sådan, hvilket jo er naturligt nok i et lille land som Danmark, at man samler tingene centralt i hovedstaden. Det er også rigtigt, at vi ikke har så store afstande ud til de ydre områder. Men det, der kendetegner Danmark og er en af kvaliteterne for Danmark, er jo, at vi på alle områder, også socialt, ikke har de store forskelle. Vi har en høj gennemsnitsindkomst i Danmark, men vi har måske også den største udligning overhovedet i verden, og det er dét, jeg også ønsker skal gøre sig gældende i fordelingen mellem landsdelene. Det er og vil i høj grad være en kvalitet i vores samfund. Vi skal ikke diskutere regionalredegørelsen nu, men i den sammenhæng er regionalbegrebet lidt for udefinerligt.

Man opererer egentlig med det som amter, men amter er faktisk for stor en enhed til at give et klart billede af udviklingen i regioner, for i de enkelte amter er der faktisk regioner, som klarer sig dårligt. Nu skal Venstres ordfører nok tage sig af Bornholm, tænker jeg, men der er andre områder som f.eks. Thy.

Vi skal lave kvalificerede udflytninger. Vi skal ikke bare vedtage noget administrativt og så plante noget et sted, hvor det ikke kan få jordfæste. Vi skal virkelig gennemføre en udflytning, som har mulighed for at få grobund dér, hvor den havner, og som kan give anledning til, at der opstår vækst omkring den, så den kan knytte sig til nogle ting.

Man kunne jo forestille sig, at man flyttede noget omkring fiskeri til f.eks. Thy, eller noget helt andet til Thy. Thyboerne føler sig vist lige så

langt ude som Bornholm og lige så svigtet. Det er sådan et sted, hvor DSB's togtrafik tynder meget ud, og de kan ikke holde gang i et rutefly, selv om det kun er en 18-20 personers maskine.

Hvad kunne det ikke sætte i gang, hvis man etablerede en eller anden forskningsenhed i Thy, som noget kunne vokse op omkring? Det var en regional indsats, som ville være helt uforlignelig, hvis man slap godt fra det. På kort sigt ser det måske ikke fornuftigt ud, men jeg kan huske, hvad jeg selv tænkte dengang, der var snak om, at vi skulle have et universitet til Aalborg. Jeg tænke: Nej, det er for langt ude, der er intet studiemiljø i Aalborg, det duer ikke.

Men det er kun 25 år siden, det blev startet, og se, hvad der er sket. Derfor kan det jo godt ske, at der vil gå nogle få år, inden man ser effekten og nytten og glæden af det, man etablerer, men det er altså vigtigt, at man kommer i gang med det.

Jeg ved godt, at der rejser sig nogle menneskelige problemer med nogle af de mennesker, der skal flyttes med ud. Men jeg vil gerne sige, at der jo også er menneskelige problemer for de mennesker i regionerne, som mister deres job eller ikke kan få et job og er nødt til at flytte til hovedstadsområdet. Der kan man i hvert fald sige, at de har økonomien imod sig. Det er jo et meget heldigt tidspunkt at starte udflytningen fra hovedstadsområdet, for de mennesker, der skal flytte ud, får penge i bytte, for at sige det på den måde.

Hvis de kan sælge et hus, en ejendom, i hovedstadsområdet, kan de købe to for samme pris et eller andet sted i provinsen, og det er jo faktisk et godt grundlag, for det er klart, at økonomien for familierne også er væsentlig.

Jeg kan desværre ikke nå mere i den her 5 minutters taletid, men jeg får sikkert lejlighed til at komme tilbage.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Hr. Klaus Hækkerup som ordfører.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg har også ligesom finansministeren bemærket, at forespørgslen fremmer det postulat, at antallet af statslige arbejdspladser i hovedstadsområdet er steget kraftigt. Jeg vil sige, at når man læser den regionalpolitiske redegørelse og ser på side 46, så fremgår det meget klart, at det

ikke er tilfældet. Men jeg vil da opfordre forespørgeren til at søge afklaret, hvad han egentlig mener med statslige arbejdspladser, inden vi skal have den regionalpolitiske debat.

Så vil jeg godt om udflytningen af statslige arbejdspladser sige, at vi i Socialdemokratiet er af den opfattelse, at placeringen af statslige arbejdspladser skal bidrage til en mere ligelig udvikling i Danmark, så alle landsdele får del i og glæde af de udviklingsmuligheder, der følger af disse arbejdspladser.

Forsvaret er nævnt. Lad mig bare understrege, at vi jo allerede har tyndet ud ved det første og meget tidlige forsvarsforlig, hvor det var Holmen, og med det sidste forsvarsforlig er der yderligere forsvundet ganske mange arbejdspladser fra hovedstadsområdet.

Så vil jeg godt sige – det er jeg også glad for, at forespørgeren understregede – at der selvfølgelig skal være rimelighed i, hvad man udflytter. Der skal være omtanke. Ikke hvad som helst skal udflyttes. Det er klart, at Slots- og Ejendomsstyrelsen må være, hvor der er slotte og ejendomme at administrere, og det ville være tabeligt at flytte den langt væk. Men når det er sagt, så er det klart, at mulighederne skal undersøges. Det er selvfølgelig altid lettere at etablere nye arbejdspladser. Det er meget vanskeligere at flytte eksisterende arbejdspladser. Forespørgeren var inde på det. Lad mig bare nævne de problemer, der er med at få den kvalificerede arbejdskraft til at flytte med. Det kan jo gøre, at man i givet fald må tale om en gradvis udflytning.

Dernæst vil jeg godt fremhæve to ting til i denne her debat. Det ene er en decentralisering til regioner, en udflytning til regioner. Det skal ikke modsvares af en centralisering i regionerne. De områder i Danmark, der er ramt af stor arbejdsløshed, lav indkomstudvikling og faldende befolkningstal, er de områder, der skal støttes, og det er ikke centerområderne i regionerne. Det er nogle randområder. Det drejer sig først og fremmest om Lolland-Falster. Det drejer sig om mange af de små øer, vi har i Danmark, vel faktisk dem alle sammen. Det drejer sig om Lange land og Ærø. Så drejer det sig om nogle enkelte kommuner spredt rundt omkring og selvfølgelig også om Bornholm.

På Bornholm er der iværksat særlige foranstaltninger, men det kan vi vende tilbage til. Men det er de områder, vi skal overveje. Det er de områder, der skal tilgodeses. Det er ikke de

regionscentre, der i forvejen opnår en ganske betydelig vækst.

Det andet, jeg godt vil fremhæve, er, at måske er denne her debat lidt forældet. Måske er forespørgslen en smule altmodisch. For hvad er det, fremtiden byder os? Den byder os arbejdspladser, der kan decentraliseres via adgang til Internettet, så man ude i provinsen kan skaffe bopæl og arbejdspladser, der samtidig kan betjene f.eks. centralt beliggende institutioner, styrelser og direktorater.

Jeg synes, at et meget, meget større perspektiv end det, der lægges op til i forslaget til vedtagelse, havde været, hvis vi havde opfordret regeringen til at iværksætte en række forsøg med fjernarbejdspladser inden for de statslige styrelser og direktorater. Det er dér, jeg synes, jeg kan se fremtidsperspektivet. Det er dér, jeg synes, jeg kan se mulighederne. Det er dér, jeg synes, jeg kan se den øgede frihed for de folk, der gerne vil have beskæftigelse inden for den statslige sektor.

Lad mig slutte af med at slå fast, hvad Socialdemokratiet ønsker: For det første, at der ved etablering af nye og nedlæggelse af eksisterende statslige arbejdspladser tages hensyn til de områder af landet, der er præget af faldende befolkningstal, høj arbejdsløshed og lav indkomstudvikling, altså de hårdest ramte udkantområder.

For det andet, at det undersøges, hvad de økonomiske, borgerbetjeningsmæssige og ikke mindst medarbejdermæssige forhold vil være ved en udflytning, så vi her i Folketinget fremover får et meget bedre beslutningsgrundlag.

For det tredje, at det inddrages i overvejelserne, hvorledes den nye informationsteknologi kan anvendes til sikring af en mere afbalanceret udvikling i hele landet – altså hvorledes fjernarbejdspladser konstruktivt kan inddrages i den regionale udvikling, så vi i stedet for at udflytte arbejdspladserne skaber arbejdspladserne decentralt.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Den socialdemokratiske ordfører indledte med at omtale statistikken, som den socialdemokratiske ordfører kaldte et postulat, osv. Jeg kunne godt tænke mig at få opklaret, om vi er enige om – og det håber jeg – at vi ikke kan bruge statistikken til noget, men at den kun kan være en apotekervægt, ligesom da jeg delte slik som barn.

Det afgørende er, at vi overvejer, om vi kan bruge statslig aktivitet i almindelighed til med

fornuft og omtanke at placere en strategisk indsats de svage steder, hvis det overhovedet er muligt at få en tilstrækkelig, kvalificeret arbejdskraft – altså at bruge den statslige aktivitet mere strategisk og samtidig sikre, at den overordnet altid bliver efterprøvet, gennemtænkt og koordineret.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Den socialdemokratiske ordfører nævnte, at det er naturligt, at Slots- og Ejendomsstyrelsen skal være dér, hvor der er slotte osv., og det er jeg faktisk fuldstændig enig i. Men det vil vel være lige så naturligt, at f.eks. Fiskeriundersøgelsen er dér, hvor der er fisk, og Landbohøjskolen og landbrugsforskningen er dér, hvor der er landbrug. Det sidste er faktisk et af de strålende eksempler på en udflytning. Foulum er et eksempel på en kvalificeret udvikling, hvor der nu efter de første 15-20 år er opstået nye institutioner på de samme områder.

Vi skal selvfølgelig tænke på lang sigt, men jeg vil godt spørge, om det ikke på trods af statistikker og alt muligt er en kendsgerning, at de statslige anlægsinvesteringer ligger i Københavnsområdet, lige bortset fra de motorveje, som skal gøres færdige. En af mine medarbejdere har faktisk pløjet finansloven igennem for at bevise det. Der er også en vis sandsynlighed for, at statslige anlægsgaver også medfører, at der skal placeres nogle medarbejdere, så det indikerer, at der er lidt om snakken.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt sige til hr. Ebbe Kalnæs, at jeg er ikke enig i, at vi ikke kan bruge statistik til noget. Vi er da nødt til at have konkrete statistiske informationer, for at vi kan træffe fornuftige beslutninger på området.

Når hr. Ebbe Kalnæs spørger, om vi ikke kan bruge statslige aktiviteter mere strategisk, vil jeg sige: Jo, det synes jeg bestemt, vi kan. Vi kunne godt overveje, når vi f.eks. udliciterer statslige opgaver, om de skal lægges i et område, der er hårdt ramt rent beskæftigelsesmæssigt, det er jeg meget åben over for. Men det er jo en helt, helt anden snak end den, der er lagt op til i dag.

Så spørger hr. Ole M. Nielsen om de statslige anlægsinvesteringer. Jeg vil godt sige, at jeg har ingen aktuel oversigt over de samlede statslige anlægsinvesteringer, men jeg har for nylig fået svar på et spørgsmål om fordelingen af motor-

vejsinvesteringerne. Hvis man ser 25-30 år tilbage, er der ikke i ét eneste år investeret forholds-mæssigt så meget i motorveje i hovedstadsom-rådet, som der er befolkningsgrundlag for, over-hovedet ikke, tværtimod. Jeg siger det ikke for at beklage det, men erhvervsstrukturen er jo for-skellig.

Så spørger hr. Ole M. Nielsen, om ikke Fiske-rikontrolten skal være dér, hvor der er fisk. Jeg er sådan set meget enig i den filosofi, men jeg vil dog bare sige, at vi er ikke tilhængere af, at Luft-fartsstyrelsen skal befinde sig i luften.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil først tage fat på det spørgsmål, om fiske-riadministrationen skal være dér, hvor der er fisk. Jeg vil gerne vide, hvor det er, vi har de fisk, for det kan være lidt vanskeligt at finde ud af lige i øjeblikket.

Men ellers vil jeg godt kvittere for Socialde-mokratiets ordførers udmelding om, at admini-strationen af Slots- og Ejendomsstyrelsen skal ligge dér, hvor der er slotte. Jeg går ud fra, at det betyder, at Socialdemokratiet også mener, at f.eks. administrationen af EU-tilskuddene til landbruget bør ligge et eller andet sted ude i landbrugsområderne, og at man kan placere en række af de forskellige administrative funk-tioner efter samme model. Det må være konse-kvensen af det, Socialdemokratiet siger.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Min kollega, hr. Ebbe Kalnæs, plejer at sige, at en trafikdebat kan vi altid få.

Når jeg nævnte motorvejene, var det faktisk for at være lidt imødekommende, for det er altså et område, hvor der investeres i provinsen i øje-blikket, mere end i hovedstadsområdet, for her har man faktisk motorveje i forvejen. Men til gengæld er det svært at holde skjult, at investeringen i kollektiv trafik foregår i hovedstadsom-rådet. Det er ikke til at skjule, at det er sådan, det hænger sammen.

Med hensyn til fiskeriundersøgelserne og ad-ministrationen af den kunne den jo ligge dér, hvor man plejer at fiske, og jeg kunne også komme med andre forslag til udflytning af noget, som ikke er så højt ekspertbetonet, f.eks. ATP's administration og Told og Skat. Hvis man flyt-te Told og Skat til Jylland, kunne det måske oven i købet give lidt mere forståelse for, hvorfor vi skal betale moms; det kunne være en afledt

effekt. Det er bare eksempler på arbejdsopgaver, som kræver mange edb-medarbejdere og HK'ere osv., og på de områder er der typisk stor arbejds-løshed i Jylland.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Når hr. Ole M. Nielsen nævner Told og Skat, vil jeg godt sige, at Told og Skat er jo meget decen-traliseret. Der er afdelinger mange forskellige steder, men spørgsmålet er selvfølgelig, om det er hensigtsmæssigt at decentralisere yderligere. Man kunne jo også spørge, hvorfor Landbrugs-raadet har placeret sig i København? Hvorfor ligger Landbrugsraadet ikke i Jylland, hvor der er mest landbrug, eller for den sags skyld på Lolland-Falster, hvor der dyrkes flest sukkerro-er?

Hr. Kristen Touborg spørger, om man ikke kunne lægge nogle forvaltninger ud. Vi har jo netop overført strukturfondsmidlernes forvalt-ning til amtskommunerne fra staten. Det synes jeg er en meget fornuftig ordning, og hvis det er praktisk på andre områder, synes jeg selvfølge-lig, vi skal følge op.

Så spørger hr. Kristen Touborg vedrørende udflytning af Danmarks Fiskeriundersøgelser: Hvor er der overhovedet fisk? Jeg vil sige, at hvis der overhovedet ikke er fisk, skal vi ikke have nogen fiskeriundersøgelse, og så skal den jo heller ikke udflyttes.

Den fg. formand (Grete Schødts).

Hr. Ole M. Nielsen for en kort bemærkning, og det er tredje gang.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Med hensyn til Told og Skat ligger der trods alt en stor central enhed i København. Men den so-cialdemokratiske ordfører var i sin ordførertale inde på, at det mere handler om randområder end om regionscentre, eller hvad vi nu kalder dem, og det er her, Told og Skat har fejlet, for man har nemlig trukket administrationen væk fra randområderne og ind til centerområderne, og det er helt forkert. Men det emne hører mere hjemme i en regionaldebat, og vi skal passe på ikke at blande tingene sammen.

Angående Landbrugsraadet har landbruget gjort det helt rigtige. På Axelborg har man den politiske del, hvorimod den faglige del ligger i Skejby ved Århus. Det er et skoleeksempel på, hvordan man skal gøre det.

Jeg vil gerne opremse nogle eksempler på, hvad man kunne udflytte. For det første kan man jo lade være med at etablere de forkerte steder, og det seneste oplagte eksempel er Måltidets Hus, som er etableret i København, fordi ernæringsforskningen ligger på Landbohøjskolen. Men næste gang, man skal etablere noget, der har med fødevarer at gøre, kan man også placere det i København, for så ligger det i nærheden af Måltidets Hus og Landbohøjskolen og ernæringsforskningen. Det beskriver jo den negative spiral.

Hvorfor skal DONG ligge i Hørsholm, når man udvinder olie og gas vest for Esbjerg og Varde? Hvorfor skal Sund og Bælt ligge på kanten af Sverige, når det lige så godt kunne ligge i Korsør eller Nyborg? Store styrelser som Fødevaredirektoratet og ATP ligger i København, og hvorfor skal en lille ting som Videnscenter for Voldsofre ligge på Rigshospitalet? Det kunne lige så godt ligge et andet sted. Der er mange ting, som godt kunne flyttes til et andet sted, hvis man kunne ændre vanetænkningen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Ole M. Nielsen nævner Told og Skat, og det er jo rigtigt, at Told og Skat er blevet samlet i regionscentre. Men det underlige er jo, at det skete under den borgerlige regering. Jeg husker den sidste store diskussion, vi havde om flytningen af Told og Skat fra Skive til Viborg, og jeg må sige, at jeg forstår slet, slet ikke den centralisering, som den daværende Venstreskatteminister gennemførte. Jeg tror desværre, det bare er et eksempel på, at der er megen snak, men når det drejer sig om viljen til at gennemføre det, er det svært at se de praktiske resultater.

Så nævner hr. Ole M. Nielsen Landbrugsraadet og siger, at alt vedrørende det praktiske er sandelig lagt ud. Må jeg spørge hr. Ole M. Nielsen: Hvor meget landbrug er der i Århus Kommune?

Til sidst nævner hr. Ole M. Nielsen Sund og Bælt, og om Sund og Bælt vil jeg godt sige, at her skal vi passe på. Hvis vi laver statslige institutioner om til selvstyrende institutioner og indskyder besluttede led, skal vi jo ikke blande os i, hvor de skal ligge. Det er den pågældende bestyrelse, der må træffe beslutningen, så jeg synes, hr. Ole M. Nielsen virkelig plumper i et sted, hvor det er farligt. Skal vi blande os i alting her i Folketinget, også selv om der er selvstæn-

dige bestyrelser? Nej, det synes jeg, vi skal holde op med.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil godt kvittere for den socialdemokratiske ordførers løfte om at kigge på, hvad der er af muligheder, og hvor det kan være hensigtsmæssigt at se på udflytninger. Jeg har selv undersøgt det område, jeg har mest med at gøre, nemlig fødevareområdet, og der er et utroligt stort antal eksempler. Jeg skal nok undlade at komme med eksempler på, hvad man kunne tænke sig, men der er virkelig noget at gå i gang med, og jeg vil gerne kvittere for, at Socialdemokratiet vil være velvilligt over for at se på det.

Så vil jeg godt lige anføre i debatten om regional centralisering, at når Socialdemokratiet finder, at det skal man undlade, får det mig til at tænke på debatten om rets- og politikredsene. Jeg er sådan set meget glad for, at Socialdemokratiet lægger sig på den linje, at vi ikke skal have en regional centralisering, men den debat får vi jo på et lidt senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Det må være dagens socialdemokratiske skrubbetude at sige, at offentlige institutioner, rene statsinstitutioner, der får indsat en bestyrelse, som skal sørge for den daglige drift, også skal tage stilling til, hvor de skal placeres. Det er dog det værste, jeg har hørt længe. Det er det mest dybt politisk uansvarlige, man næsten kan forestille sig, det svarer til, når hr. Svend Auken siger til mig i den energipolitiske debat, at DONG er et rigtigt selskab med sin egen bestyrelse på et marked, der ikke eksisterer, og det kan vi ikke blande os i.

Placeringen er en ganske, ganske væsentlig politisk beslutning, og det er helt sikkert, at hvis vi begynder at sige, at en bestyrelse i et rent offentligt ejet selskab selv skal afgøre placeringen, er vi altså helt ude på skråplanet.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Lad mig først sige til hr. Kristen Touborg, at netop spørgsmålet om decentralisering og udflytning af statslige institutioner har optaget mig meget længe. Derfor stillede jeg også i 1999 et spørgsmål til finansministeren gennem Finansudvalget for at få en oversigt over det, og vi fik faktisk en besvarelse den 6. april 1999 med en

oversigt over antal årsværk i statslige direktorater og styrelser m.v. Den kan danne et udmærket grundlag for overvejelser og diskussioner, så jeg vil meget opfordre til, hvis vi i øvrigt skal have en rimelig diskussion om, hvilke muligheder der er fremover, og hvilke muligheder der ikke er, at man ser på den.

Så må jeg sige til hr. Ebbe Kalnæs, at det var ikke nogen fortalelse. Der er ingen idé i, at man prøver at lave selvstændige driftsvirksomheder for at effektivisere den offentlige forvaltning, hvis man derefter alligevel blander sig i bestyrelsernes arbejde, selv om man netop har bedt dem om at varetage det pågældende område – slet ikke.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Hr. Ebbe Kalnæs for en kort bemærkning, og det er den tredje og sidste.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Det, der er det afgørende i denne debat, er, at hvis der er tale om økonomisk stærke institutioner, der ejes helt eller delvis af staten på en eller anden facon, skal vi fra politisk side kunne fortælle, hvor de skal placeres. Hvis man ikke mener det, er jeg dybt uenig.

Kampen i sin tid om, at TV 2 skulle ligge i Odense, husker jeg ganske nøje. Det var jo ikke TV 2's bestyrelse, der afgjorde, hvor TV 2 skulle ligge, og det mener jeg i og for sig heller ikke det skulle være, for bestyrelser kan skifte. Når der er tale om store, massive offentlige investeringer med megen aktivitet, kan det da godt være, vi kan overlade til en bestyrelse at styre den daglige drift, men hvordan de økonomiske elementer skal placeres strategisk i samfundet er en politisk opgave og et politisk ansvar, og det er fuldkommen uhørt at skyde det fra sig som politiker.

(Kort bemærkning).

Harald Kjøller (V):

Hvis hr. Klaus Hækkerups udtalelser i dag står til troende, varsler det jo virkelig nye tider. Vi har jo set, at i år 2000 blev miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger taget fra amterne og flyttet til staten, og vi så en centralisering af erhvervslivet, som blev flyttet fra en hel del kommuner. Hvis linjen bliver en anden fremover, sådan som hr. Klaus Hækkerup nu lægger op til, hilser vi det med stor tilfredshed.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt sige, at jeg forstår slet ikke det sidste indlæg.

Der har været talt meget frem og tilbage om en række områder og opgaveændring mellem kommunerne, amterne og staten, og lad mig da understrege, at vi har lagt en lang række statsveje ud i den periode. Det sidste, vi har gjort, er, at vi har overført privatbanerne til amterne, og netto er der foretaget en fortsat decentralisering af statsligt styrede arbejdspladser til amter og kommuner. Det kan ingen være i tvivl om, og det viser udviklingen i antallet af ansatte i øvrigt også.

(Kort bemærkning).

Harald Kjøller (V):

Nu henviser hr. Klaus Hækkerup bl.a. til statsvejene, som overgik til amtskommunerne, og det er også rigtigt. Det gjorde man for halv kompensation, fordi amterne var meget sultne for at få en opgave. Man kan så diskutere, om det er fornuftigt, at staten på den måde lægger en opgave ud, når kun halvdelen kompenseres, men det var da et eksempel.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Så er det hr. Harald Kjøller i ordførrækken.

Harald Kjøller (V):

I sin indledning sagde hr. Ole M. Nielsen, at jeg nok ville tage mig af Bornholm. Nu er Bornholm jo en vigtig del af Danmark, så selvfølgelig gælder mit indlæg helt klart også Bornholm, men jeg er lige så lidt bornholmer i denne debat, som hr. Ole M. Nielsen er frederikshavner.

Så vil jeg sige, at diskussionen om udflytning af statslige arbejdspladser er jo ikke ny. Denne drøftelse har været længe, og den er i øvrigt i nogen grad koblet sammen med den årlige regionalpolitiske redegørelse, som regeringen kommer med.

Jeg vil sige, at ligesom de tidligere år, hvor yderområderne har været på dagsordenen, er det da svært at være uenig i de intentioner og hensigtserklæringer, som sidstes år regionalpolitiske redegørelse var et overflødigshorn af. Men det, vi ønsker fra Venstre, er sådan set en økonomisk vækst og udvikling, der kommer hele landet til gode.

Som det er i øjeblikket, er der enkelte områder, der mærker en kraftig vækst, hvilket modsvares af andre landsdeles stagnation eller tilba-

gegang. Det er en uacceptabel udvikling, og det kan ikke være meningen, at yderområderne skal blive ved med at tømmes for mennesker og aktiviteter, før der bliver handlet på området. Der er behov for en balance, hvor rammebetingelserne gøres bedre for yderområderne, og et af elementerne er udflytningen af statslige arbejdspladser.

Jeg er tilhænger af en stærk hovedstad, og det forslag til vedtagelse, der ligger her, forhindrer ikke dette. Men vi skal have en helhedstankegang, hvor man fra statslig side ikke blot taler, men rent faktisk også gør noget ved det, altså enten bibeholder eller udflytter statslige arbejdspladser til disse områder. I mange yderområder er de statslige arbejdspladser ryggraden i samfundet, hvor mange mennesker ellers ville blive tvunget væk. Samtidig er de statslige institutioner i mange tilfælde med til at tiltrække andre aktiviteter, så hvis man flytter skoler og undervisning og kaserne og store institutioner til vækstcentrene omkring de store byer, går det meget ud over yderområderne.

De statslige arbejdspladser bør fordeles bedre over hele landet, men i mange tilfælde nedlægges eller flyttes man dem med tvivlsomme rationaliseringsgevinster som begrundelse. Jeg synes, der mangler nogen sammenhæng, for hvad nytter det, at erhvervsministeren tager nogle gode initiativer i et område og også i mange tilfælde får dem finansieret, hvis undervisningsministeren flytter eller lukker de korte videregående uddannelser, måske samtidig med at hovedparten af arbejdspladserne på en kaserne forsvinder? Så kan man sige nok så meget, at erhvervsministerens initiativ er positivt og godt, og at man selvfølgelig er glad for det, men når man ser den samlede indsats, er det ét skridt frem og to tilbage, fordi der bliver nedlagt så mange statslige arbejdspladser, at de pladser, som initiativet skaber, ikke tilnærmelsesvis kan opveje det.

Det er ikke længere nok bare at komme med gode hensigtserklæringer. De andre drøftelser, vi har haft, er som regel endt med en vedtagelse, som har været rar og god og fornuftig, man bare ikke har været forpligtende. Den har ikke været bindende, den har ikke ført til noget, men det forslag, som nu er fremsat af hr. Ole M. Nielsen, er mere konkret.

Det er områderne med stagnation og tilbagegang, som skal profitere af initiativerne, og det vigtigste, når man placerer statslige arbejdspladser, er politisk vilje og mod til at koordinere. Det hjælper, som jeg sagde før, ikke så meget, at er-

hvervsministerens initiativer er positive, hvis andre ministerier samtidig har modsatrettede initiativer.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Harald Kjøller snakkede om, at der var områder, hvor det gik godt, og andre områder, hvor der var stagnation og tilbagegang. Hvis vi ser på udviklingen i regionerne som helhed, må vi imidlertid sige, at der har været fremgang alle steder.

I den borgerlige regeringsperiode fra 1986 til 1993 lykkedes det at fordoble arbejdsløsheden i Danmark. Efterfølgende er det i samtlige regioner lykkedes at reducere den og bringe den ned under det niveau, den var på, da den borgerlige regerings fejlslagne økonomiske politik slog igennem. Det eneste område, der sakker lidt bagud, er Bornholm, desværre, men her er der jo foretaget særlige foranstaltninger.

Mit spørgsmål til hr. Harald Kjøller, som siger, at det ikke er nok med gode hensigtserklæringer, skal være: Hvilke fem statslige arbejdspladser flyttede den borgerlige regering ud i den periode, hvor arbejdsløsheden steg i Danmark, i den periode, hvor det så hårdt ud, og hvor det selvfølgelig så hårdest ud i de yderste udkantområder?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hr. Harald Kjøller er meget optaget af konsekvenserne af statslige beslutninger vedrørende beskæftigelsen i udkantområder, men hvis vi kigger efter, er det jo i virkeligheden private aktørers beslutninger, der har de største konsekvenser. Ikke mindst det, at man har lukket slagterier og mejerier i stribevis, har været helt ødelæggende for erhvervsstrukturen i en lang række udkantområder.

Nu er det jo velkendt, at Venstre har stor indflydelse og historisk tæt forbindelse til landbruget og de fødevarerindustrier, der er tilknyttet landbruget, og derfor er mit spørgsmål til Venstres ordfører: Har Venstre på noget tidspunkt rejst kritik, når f.eks. slagterierne eller mejerierne har nedlagt arbejdspladser, og når det har været til stor, stor skade for en lille by?

(Kort bemærkning).

Harald Kjøller (V):

Med hensyn til hr. Klaus Hækkerups spørgsmål om, hvilke arbejdspladser den borgerlige rege-

ring flyttede ud i det tidsrum: For det første kan jeg ikke give noget svar på det, og for det andet kan jeg sige, at regeringen havde vel heller ikke det nødvendige flertal i Folketinget, selv om den havde ønsket at gøre det. Men jeg har ikke kendskab til, hvilke initiativer der har været.

Med hensyn til hr. Frank Aaens spørgsmål om centralisering inden for landbruget og mejerier og slagterier og den slags er det rigtigt, som hr. Frank Aaen siger, at der er sammenlagt og flyttet og lukket meget, men der har i hvert fald også været mange Venstreprotester imod det. Jeg ved ikke, om de er kommet fra talerstolen her i Folketinget, men de har ikke manglet de steder, hvor vi andre færdes.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Venstres ordfører havde en bemærkning om, at regeringen i 1980'erne ikke havde flertallet til at flytte arbejdspladser ud. Det må bero på en forglemmelse eller ukendskab til tiden, for det har altid været gennemgående SF-politik, at vi meget gerne vil flytte statslige arbejdspladser ud, og jeg er helt sikker på, at man også kunne have fundet støtte andre steder.

Jeg vil godt minde om, at vi gjorde et meget stort nummer ud af, om vi kunne flytte Kort- og Matrikelstyrelsen til Aalborg, og derfor er jeg ret forundret. Hvis det virkelig var Venstres politik, at det ville man gerne, hvorfor gjorde man det så ikke?

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Nu siger hr. Harald Kjølner, at der ikke var det nødvendige flertal til at udflytte statsinstitutioner. Jeg vil godt stille hr. Harald Kjølner to spørgsmål i den anledning. Det ene er:

Hvad foreslog den borgerlige regering så at flytte ud, hvad var det, den ikke kunne komme igennem med, hvad var det for tanker, den havde? Kan vi få det belyst?

Om det andet spørgsmål er: Var det ikke netop den borgerlige regerings prærogativ, at Folketinget ikke måtte blande sig i tilrettelæggelse af administrationen? Var det ikke noget, de hele tiden afviste og sagde, at vi, Folketinget, skulle holde os ude af det; det skulle de nok selv bestemme.

Lad mig så endelig spørge hr. Harald Kjølner i anledning af det forslag til vedtagelse, vi har her, hvor der står: »... med henblik på at styrke udviklingen i de dele af landet, hvor udviklingen er svagest.« Hvilke kriterier skal der lægges

til grund, når vi snakker om de dele af landet, hvor udviklingen er svagest? Indgår arbejdsløshedsprocenten i en vurdering af, om et område er svagt eller ej?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det skal nok passe, at Venstrepolitikere lokalt har protesteret, når et slagteri eller et mejeri er blevet lukket. Men jeg har nu ikke hørt Venstre føre sig frem med stor styrke, med stor kritik af de her store mastodonter, der er blevet skabt inden for fødevarerindustriens område, når de har ført den politik, de har gjort.

Men derfor er mit spørgsmål – nu skal vi jo altid være positive – om vi ikke kan være enige om, at de problemer, vi har her, kan vi nok i en vis grad være med til at rette op på ved at være mere bevidste om den statslige politik med placering af arbejdspladser, men at hovedproblemet skabes af private virksomheders dispositioner.

Om kan vi ikke også være enige om, at vi skulle prøve at henstille ikke mindst til landbruget og de virksomheder, landbruget har indflydelse på og bestemmer over, at de i meget højere grad skal være opmærksomme på udviklingen i udkantsområderne, end de er, ikke kun tænke på at tjene 5 øre mere, men i meget højere grad leve op til det ansvar, som de helt naturligt burde have?

For hvis der er noget, der bør ligge decentralt, så er det naturligvis fødevarerproduktionen, fordi fødevarerproduktionen pr. definition er decentral, nemlig ude på landet.

Kan vi være enige om det?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er jeg fuldstændig enig med hr. Frank Aaen i. Han siger det ikke på den måde. Jeg siger det mere ideologisk, som hr. Frank Aaen jo også kunne finde på. Det er jo på grund af, vi har et markedsøkonomisk system, at vi har den dér rationalisering, effektivisering, som medfører centralisering, det er fuldstændig korrekt.

Men så vil jeg spørge hr. Harald Kjølner, om det ikke netop er derfor, at statsmagten bør prøve at tænke den anden vej. Statsmagten må bl.a. have til opgave at prøve at udligne de forskelle, der er, altså prøve at vende vanetænkningen, så man får udviklingen presset den dér vej, i stedet for at statsmagten bare skubber det den vej, som

det automatisk går. Det vil jeg gerne spørge hr. Harald Kjølner om.

Og så var hr. Klaus Hækkerup var også oppe med en bemærkning om, at den borgerlige regering ikke gjorde noget. Og jeg er helt enig i, at højre og venstre side ikke har noget at lade hinanden høre i den sag her; det tror jeg faktisk ikke. Derfor er det også så glædeligt, at vi kan stå sammen om et forslag til vedtagelse. Selv om jeg kan synes, at det lyder sådan lidt tyndt fra Socialdemokratiets side, så har man dog bedt om at være med i den. Så foreløbig tager jeg det som forudsætningen for det hele.

(Kort bemærkning).

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Er det ikke sådan, at den almindelige samfundsudvikling betyder, at arbejdspladser nedlægges og nye opstår? Er det ikke sådan, at Danmark f.eks. er gået fra at være et landbrugssamfund til at blive et industrisamfund, og at nu er vi på vej til videnssamfundet?

Mener hr. Harald Kjølner, at statslige arbejdspladser i regionerne er de eneste, der skal bestå evigt?

(Kort bemærkning).

Harald Kjølner (V):

Først vil jeg sige til hr. Frank Aaen, at uagtet at vi er enige i spørgsmålet, må vi jo erkende, at slagterier og mejerier og den slags jo reelt er private virksomheder, som selv træffer deres dispositioner, uagtet om de måtte være uhensigtsmæssige.

Til hr. Kristen Touborg vil jeg sige om udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen til Aalborg, at hvis de skal flyttes ud, kan man selvfølgelig også godt vælge Aalborg som forslagsområde. Men Aalborg er jo som universitetsby et vækstområde. Men bortset fra det så har jeg ikke kendskab til det eksakte initiativ.

Så vil jeg sige til fru Bruun-Vierø, at selvfølgelig er det ikke kun staten, men altså hvis staten går foran og nedlægger eller flytter arbejdspladser i de områder, så forstærker de i hvert fald den udvikling, der er i forvejen, så er der mindre chance for at vende det. Det var det samme, jeg nævnte før, at hvis der er ét godt initiativ, ja, det er man selvfølgelig glad for, men hvis det modsvares af to modsatrettede, så giver det ikke meget gevinst i lokalområdet.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, dertil må jeg selvfølgelig sige, at nå, ja, men det er privat, og det bestemmer de selv. Men vi er altså politikere, og her har vi en diskussion og en mulighed for at give udtryk for holdninger. Derfor spørger jeg igen Venstre:

Er Venstre indstillet på mere energisk, ud fra det hensyn, som vi er fælles om at diskutere i dag, nemlig hensynet til regionaludviklingen, at være meget mere kritiske over for de beslutninger, som mastodonterne inden for fødevareområdet træffer, ikke alene fordi de er til stor skade for menneskene i udkantsområderne, men også fordi jeg tror, at det er en meget uklog udvikling, fødevareindustrien er inde i, hvor det hele skal koncentreres i mægtige mastodoner, hvor vi jo ved, at lige så snart der kommer sygdom på ét sted, så har vi lige pludselig sygdommen over det hele på grund af centraliseringen.

Kunne vi drømme om, at Venstre i langt højere grad, end jeg har hørt det på noget tidspunkt, går ud og siger, at den beslutning, slagterierne dér træffer, er til stor skade for samfundsudviklingen, den bør de tænke over en gang mere?

Kunne vi drømme om, at Venstre ville sige sådan, så ved vi jo også, at når der bliver lagt pres på, og når der er offentlig debat om noget, så lytter også de private virksomheder. Jeg kan love for, at Novo i øjeblikket lytter til protesterne på grund af deres optræden i Sydafrika. Jeg er sikker på, at fødevareindustrien også ville lytte, hvis f.eks. Venstre var med til at rejse kritik.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Klaus Hækkerup for en kort bemærkning, og det er den tredje i denne runde.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Ja, jeg er opmærksom på, at det er den sidste.

Lad mig først sige til hr. Ole M. Nielsen, at selvfølgelig står vi bag det forslag til vedtagelse, vi har været med til at fremsætte, og som jeg nævnte, har jeg da også en oversigt liggende over de statslige styrelser og direktorater og det udflytningspotentiale, som det på en eller anden måde belyser. Det er hr. Ole M. Nielsen selvfølgelig velkommen til at få.

Men nu var det Venstres ordfører, og jeg vil godt sige, at jeg ikke har fået svar på, hvilke initiativer Venstre har foreslået, da de havde magten. Næ, sandheden er nemlig den, at Venstre

overhovedet ikke foreslog noget som helst i den pågældende periode.

Jeg fik heller ikke svar på spørgsmålet om, hvad der skal forstås ved et svagt udviklingsområde. Har Venstre heller ikke tænkt over dét? Har Venstre overhovedet nogen klare forestillinger om det her, eller er der bare varm luft? Er det, som ordføreren fra Venstre sagde, ikke nok med gode hensigtserklæringer? Men det er lige præcis det, Venstre er kommet med her, og ikke spor andet.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Kristen Touborg for en kort bemærkning, og det er den tredje i denne runde.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Først til hr. Kjøller vedrørende Kort- og Matrikelstyrelsen: Jeg gav det som et eksempel på, hvad vi har kæmpet for midt i 1980'erne, og så sagde jeg bare: Hvor var Venstre i den forbindelse? Man får jo den tanke, at det er mere snak, end det er handling, når Venstre snakker statslige arbejdspladser, i hvert fald når vi ser det lidt i historiens lys.

Ellers vil jeg gerne slutte op om hr. Frank Aaens spørgsmål til ordføreren omkring centraliseringen inden for landbrugets produktionsvirksomheder, slagterier, mejerier.

Jeg tror ikke, det vil være helt uden betydning, hvad Venstre måtte mene officielt. Jeg er med på, at det er private virksomheder, vi snakker om, jeg er bl.a. medejer af en dem, men det betyder jo ikke, at vi ikke godt kan have indflydelse på, hvad der sker i strukturudviklingen, jeg mener bl.a. af hensyn til egns- og regionspåkirkningen, arbejdspladser m.v. Men også af hensyn til dyrevelfærd er der god grund til at undgå den voldsomme centralisering, som vi ser i øjeblikket. Så jeg vil gerne foreslå Venstre, at sådan et par landbrugspartier som SF og Venstre retter sådan en henstilling til andelsbevægelsen.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Ja, jeg vil gerne spørge hr. Harald Kjøller, for ligesom måske at få debatten ledt tilbage på skinnerne, om vi ikke her i Folketinget netop er understøttet med den mulighed for at styre, hvad der foregår i staten og styre statens aktiviteter. Og hr. Frank Aaens samfund kræver en nationalisering, hvis vi også vil til at styre, hvor erhvervsli-

vet skal placere sig. Altså så enkel er den historie vel i virkeligheden.

Men vi kan selvfølgelig også gå samme vej som hr. Klaus Hækkerup og sige, at dér, hvor vi har mulighed for at styre, nemlig de statslige investeringer, der kan vi indsætte nogle bestyrelser, som så også kan placere sig lidt mere måske, hvor de selv synes at det passer dem. Og det er jo den diskussion, om ikke det er statens aktiviteter, vi kan styre her. Det kræver en nationalisering, hvis vi skal styre mere.

(Kort bemærkning).

Harald Kjøller (V):

Til hr. Frank Aaen vil jeg sige, at hvis vi politisk kan komme frem til nogle drøftelser, træffe nogle foranstaltninger, der ville gøre, at store mastodonter – og det er ikke kun inden for landbruget, vi ser sådanne mastodonter i al almindelighed – ville disponere klogere til fordel for de svagere områder, så vil vi da gerne se på det. Men det er ikke specielt inden for det erhverv.

Jeg vil sige omkring hr. Klaus Hækkerups spørgsmål om kriterierne, at jeg ikke synes, det er så vanskeligt at finde de kriterier, for der er da i hvert fald områder, der hedder Bornholm, Nordjylland og Tønderområdet. Det er umiddelbart sådan nogle områder, som kan nævnes. Hvilken form for statistik eller regel, det så skal være, ved jeg ikke.

Men jeg er glad for, at vi er blevet enige i dag, og at hr. Klaus Hækkerup også er med, for det varsler jo fodslag om dette spørgsmål frem i tiden, og det er jo mere interessant, end hvilke eksempler der kan graves frem af historien.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Knud Erik Kirkegaard i ordførerrækken.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg vil godt starte med at sige tak til Kristeligt Folkeparti, fordi de har taget initiativet til denne forespørgselsdebat. Det ser ud til, at der kommer et meget konstruktivt resultat ud af dette initiativ, og det synes jeg vi alle sammen skal glæde os over.

Jeg vil så i øvrigt også godt personligt have lov til at takke Kristeligt Folkeparti for et godt samarbejde under forberedelsen af denne debat og det forslag til vedtagelse, som nu et helt Folketing står bag.

Kristeligt Folkeparti har jo i det hele taget i nogle omgange været spydspids i disse regionaløkonomiske debatter, vi har haft her i Folke-

tinget, hvor vi også har fået vedtaget nogle ganske spændende ting. Og jeg synes, det parlamentarisk er smukt, at et af Folketingets mindste partier på den måde kan gå ind og få afgørende indflydelse på tingene. Der ville være mange steder i udlandet, hvor det ville være helt utænkeligt.

Udgangspunktet her for denne debat er jo diskussionen om, hvorvidt der har været en skæv udvikling i antallet af statslige arbejdspladser imellem hovedstaden og provinsen på det sidste. Jeg skal ikke gå ind i diskussionen om tallene. Det, der i hvert fald kan dokumenteres nu, er, at de allersidste år er der kommet en større skævhed i den økonomiske udvikling imellem hovedstaden og den øvrige del af landet. Det vil sige, at forskellene nu bliver større, hvor de for få år siden blev mindre. Og det betyder, at der er behov for at se på de statslige arbejdspladser og placeringen af dem, for det har nemlig nogle økonomiske, erhvervsøkonomiske konsekvenser rundt omkring i regionerne.

AKF præsenterede i september måned sidste år en rapport, som hed »Regionale konsekvenser af øget statslig aktivitet i Vestdanmark«, og der opstiller de i denne undersøgelse nogle modeller, som er overordentlig interessante, hvor man tager udgangspunkt i, at en statslig aktivitet jo skal finansieres af en statslig skat, som bliver opkrævet over hele landet. Og opkrævning af skat betyder en dæmper på den økonomiske vækst, altså ens over hele landet.

Men når man så placerer en statslig aktivitet, har det altså en positiv konsekvens for det lokale område, hvor placeringen sker. Der kommer der øget beskæftigelse, der kommer øget efterspørgsel, og der bliver startet en bevægelse, som er overordentlig positiv over for den pågældende region.

Nu skal vi ikke have den regionalpolitiske debat i dag, men den problemstilling her har for mig og for Det Konservative Folkeparti været afgørende for at gå ind og være med til at placere de statslige arbejdspladser mere ligeligt over hele Danmark. Det mener vi at der er behov for.

Vi bør tilstræbe, vi bør aktivt arbejde for, at forskellene i Danmark bliver mindre og ikke større. Det er godt for Danmark, hvis de bliver mindre. Det er skidt, hvis de bliver større.

Der er så fremsat et forslag til vedtagelse, og jeg kan forstå, at samtlige partier i Folketinget nu står bag. Jeg blev lidt i tvivl, da jeg hørte de forskellige indlæg af hr. Klaus Hækkerup, men jeg kan forstå, at det nu igen er sat på plads. Det

eneste, vi mangler nu, er så begejstringen. Men altså formelt står Socialdemokratiet bag ved vedtagelsen, og jeg er utrolig glad for, hvis et enigt Folketing virkelig flytter hegnspælene efter denne debat i Danmark.

Forslaget til vedtagelse synes jeg er et godt forslag med de tre led, at vi ser på det fremtidige, de beslutninger, der skal tages om arbejdspladser – hvordan kan vi dér tilgodese de egne af landet, hvor udviklingen er svagest? – dernæst analysen, som vi skal have inden årsskiftet, og så de konkrete planer om at flytte statslige arbejdspladser. Det bliver nu vedtaget, og det må regeringen jo så være forpligtet af.

Derfor synes jeg, at man kan sige: I dag gør det virkelig en forskel, det, vi foretager os her i Folketinget. Nu skal der konkret tages fat på at skabe en mere ligelig udvikling imellem regionerne i Danmark, og det hilser vi fra konservativ side med meget stor tilfredshed.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil også gerne spørge hr. Knud Erik Kirkegaard om det forslag til vedtagelse, som vi er enige om skal vedtages. Hvad lægger Det Konservative Folkeparti ordene »et antal eksisterende statslige arbejdspladser«? Hvad taler vi om her? Er det et antal styrelser, er det et antal direktorater, er det et eller andet antal arbejdspladser, 1.000 eller 1.500, eller hvad lægges der i det?

Og så vil jeg også godt spørge Det Konservative Folkepartis ordfører om, hvad der lægges i ordene »de dele af landet, hvor udviklingen er svagest«. Hvad lægges der i begrebet svagest? Hvad er det for parametre, vi skal gå ind at måle på?

Jeg vil godt sige, at den forklaring, vi fik fra hr. Harald Kjølner om, at det svageste var Bornholm, synes jeg ikke var nogen god besvarelse.

Jeg vil godt bede hr. Knud Erik Kirkegaard om at forholde sig til de parametre, vi normalt snakker om, når vi drøfter regionalpolitisk udvikling.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Til hr. Klaus Hækkerup: Det er ikke tilfældigt, at formuleringen, som vi jo så er enige om, er så forsigtig, som den er, for det at udflytte arbejdet er ikke nogen let sag. Det er en tung beslutning at træffe. Det har vidtrækkende konsekvenser

også for det personale, som er beskæftiget det pågældende sted.

Nu spurgte hr. Klaus Hækkerup mig ikke om fortiden, men jeg kan godt erindre meget, meget alvorlige debatter om udflytning, hvor konsekvensen til sidst blev, at man valgte at beholde eksempelvis Landbohøjskolen i hovedstadsområdet.

Så det er analysen, vi skal have pr. 1. januar, der for mig vil være afgørende for beslutningen om, hvor stærkt det skal gå frem med at flytte arbejdspladserne.

Og så det dér med den svageste udvikling: Det er udviklingstendensen i området, der for mig er det interessante; det er ikke så meget status. Det må være det, at den lange række kriterier, som er beskrevet i redegørelsen, sættes sammen, der er det afgørende, når man skal tage stilling til, hvor det er, der er behov for at styrke udviklingstendensen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg synes ikke, at jeg blev meget klogere af det svar, jeg fik fra den konservative ordfører. Altså, der er en række kriterier, der er beskrevet, og så holder redegørelsen op.

De kriterier, som jeg nævnte i min ordførertale, var beskæftigelsen, tendensen i befolkningsudviklingen, faldende eller voksende befolkningsstal, og så var det en svagere, en markant svagere indkomstudvikling end i resten af landet.

Hvis vi lægger de kriterier til grund, er det jo ikke sikkert, at f.eks. Københavns Kommune kommer så dårligt ud i den sammenligning, for Københavns Kommune har en meget, meget høj arbejdsløshedsprocent.

Det er derfor, jeg spørger lidt til: Hvad er det for kriterier, vi skal lægge til grund? På en eller anden måde skal det her jo ikke være sådan et tilfældigt spil, hvor Folketinget sidder og raffer lidt om, hvorvidt det nu er det område eller det område. Her er vi nok nødt til, synes jeg, at have nogle mere præcise angivelser af, hvad det er, vi vil, og hvad det er, vi vil lægge til grund.

Og lad mig så sige, når hr. Knud Erik Kirkegaard selv nævner fortiden: Da hr. Knud Erik Kirkegaard tiltrådte, lå der en rapport fra Boligministeriet på regeringens bord. Den havde godt nok ligget der længe, men den lå der. Den hed »Udflytning af statsinstitutioner«, den var lavet af Boligministeriet, så vidt jeg husker under daværende boligminister Agnete Laustsen.

Jeg vil godt spørge hr. Knud Erik Kirkegaard: Hvilke initiativer var han som medlem af regeringen med til at tage for at fremme udflytning af statsinstitutioner inden for sit eget område, inden for hele regeringens område? Når nu hr. Knud Erik Kirkegaard selv nævner sin glorværdige fortid, er det måske ikke lige på det område, den var glorværdig.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg er naturligvis ked af, at hr. Klaus Hækkerup ikke bliver klogere af at lytte til mig. Det skyldes så måske, at hr. Klaus Hækkerup er så klog i forvejen, eller også er det af andre grunde. Det skal jeg ikke kunne sige.

Selvfølgelig vil vi, den kreds af partier, der nu står bag det her, når vi skal diskutere, hvor man så skal placere henne, skulle tage hensyn til en række udviklingstendenser. Det kunne eksempelvis være at skele til, hvordan det kommunale beskatningsgrundlag udvikler sig i det område, som vi er i, hvor der jo er en klar tendens til i øjeblikket, at forskellene bliver større. Det kunne også være en mulighed. Men man kan også bruge nogle af de andre kriterier. Det må bero på en konkret forhandling, når vi kommer dertil.

Jeg skal overhovedet ikke lægge skjul på, at jeg ikke synes, at den daværende borgerlige regering kom langt nok med at placere statslige institutioner, flytte statslige institutioner. Men hvis man ser på vedtagelsen her i dag, så har den jo et dobbeltsigte, nemlig også dér, hvor man nedlægger nogle statslige institutioner.

Og der kan jeg godt erindre om en problemstilling, som jeg var dybt impliceret i, nemlig dengang der var for få lærerstuderende til de seminarier, vi havde. Hvis man undersøger den plan, som regeringen lagde frem dengang og fik vedtaget, vil man se præcis det, som vedtagelsen her lægger op til: at man beskyttede de allersvageste områder i landet og ramte de steder, hvor det gik lidt bedre.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Ja, hvis man formulerer sig meget konkret og firkantet, har man ingen chance for at få noget vedtaget, for så skal man ikke stille så stramme krav til den regering, der skal føre det ud i livet. Og er det ikke særlig konkret, er det alt for løst, ikke sandt? Det er jo den lod, man har som politiker.

Jeg synes virkelig, at det her er formuleret fornuftigt, og det har hr. Knud Erik Kirkegaard også medvirket til, det skal ikke være nogen hemmelighed, måske også, at det blev lidt rundere, end det var efter mit første udkast, så det er godt nok.

Jeg synes nemlig, at der står heri, at man skal tage hensyn til »en ligelig fordeling«. Og der står de områder, der »ligger under gennemsnittet«, osv. Og for at man ikke sprogligt skal gentage sig selv, er altså den med »under gennemsnittet« kommet til i den sidste sætning at hedde »hvor udviklingen er svagest«. Det er også, fordi det skal være nogenlunde sprogligt begavet, at det er formuleret på den måde.

Men jeg vil gerne stille det spørgsmål til hr. Knud Erik Kirkegaard, som er en erfaren politiker, om en medforslagsstiller har mulighed for at trække sig igen som medforslagsstiller, hvis man ikke sådan helhjertet alligevel føler for det. Så har man jo alligevel lov til at stemme for, når vi skal stemme på tirsdag. Jeg ved ikke rigtig, om det er en parlamentarisk mulighed; det tror jeg hr. Knud Erik Kirkegaard kan svare på.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Klaus Hækkerup for en kort bemærkning. Det er tredje gang i denne runde.

(Kort bemærkning.)

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil da godt kommentere det, der er sagt, at vi står ved vedtagelsen. Jeg har også præciseret, hvad vi lægger i spørgsmålet om, hvor udviklingen er svagest, hvilke tre parametre vi mener der bør indgå i det. Jeg er egentlig lidt skuffet over, at det ikke er muligt, åbenbart hverken fra hr. Ole M. Nielsen, der også har været oppe at kommentere det, eller fra den konservative ordfører mere præcist at få at vide, hvad det er de synes der karakteriserer en region, hvor udviklingen er svagest.

Så siger hr. Knud Erik Kirkegaard: Ja, jeg vil godt indrømme, at vi ikke nåede langt nok i den borgerlige regerings tid. Det er jeg helt, helt enig i. De nåede slet ingen steder, det var nemlig problemet. Det er rigtigt, at man reducerede nogle seminarier, hvad der i øvrigt efterfølgende har vist sig at være en fejlbeslutning, nedlagde nogle af dem. Nu står vi og mangler lærere i dag. En alternativ løsning havde været bedre.

Så jeg vil sige, at jeg ikke synes, at det, der er fremført, hverken fra Venstres side eller fra De Konservatives side, når vi ser på både forklarings-

gen af det, vi skal lægge til grund for de fremtidige beslutninger, og de historiske erfaringer, på nogen måde overbeviser os om, at der er et reelt ønske om at gøre noget ved det her.

(Kort bemærkning.)

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Til hr. Ole M. Nielsen: Nu vil det jo være formanden, der i givet fald skulle tage stilling til, hvis Socialdemokratiet skulle ønske at trække sig tilbage som medforslagsstiller. Jeg tror nok, det ville have den konsekvens, at vi bliver nødt til at trække hele forslaget til vedtagelse tilbage og så genfremsætte det, de partier, der så måtte være enige. Jeg tror dog nok, der ville være et par socialdemokratiske folketingsmedlemmer, der ville få sved på panden, når de skal til at trykke på knapperne, hvis Socialdemokratiet ikke stod bag vedtagelsen her.

Så må jeg sige til hr. Klaus Hækkerup efter at have lyttet til hr. Klaus Hækkerup her i den sidste omgang, at en mistanke om, at den manglende udvikling med hensyn til klogskab skyldtes, at hr. Klaus Hækkerup var klog i forvejen, må jeg trække tilbage. Jeg synes ærlig talt, det var noget nonsens, hr. Klaus Hækkerup gav udtryk for her.

Det ville dog være højest besynderligt, om man i denne her vedtagelse præcist sagde: De og de talstørrelse, de og de udviklingstendenser inden for de og de områder skal give lige præcis det facit. Det må bero på en samlet helhedsvurdering, når man træffer de her beslutninger, og i øvrigt også en vurdering af, om den pågældende region, den pågældende egn er bæredygtig til at kunne tage en sådan statslig institution.

Der er mange hensyn, der skal tages, så det dér med, at man bare laver en facitliste på forhånd, ville være meget, meget uklogt at gøre. Og det gør vi naturligvis ikke.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Kristen Touborg som ordfører.

Kristen Touborg (SF):

Forslagsstillerne til forespørgslen i dag nævnte, at der sådan var ved at være en kampagne på det her område, og det kan der jo være noget om. I hvert fald er det sådan, at ved forespørgselsdebatten i januar i år besluttede Folketinget, at der ved væsentlige statslige tiltag skal foretages en grundig analyse af den regionale effekt, inden der træffes beslutning, og at regeringen, når den afgiver den regionalpolitiske redegørel-

se, skal belyse sine planer for styrkelse af de regionale hensyn ved statslige tiltag.

Regeringen har netop udgivet den regionalpolitiske redegørelse, og den skal jo debatteres her i salen om 14 dage; så SF's bemærkninger til den vil jeg vente med til den tid.

Men forespørgslen i dag vurderer jeg som et forsøg på at få regeringen til at komme med nogle bud på, hvorledes den fra statslig side er villig til at tænke på konkrete regionale udviklingstiltag. Samtidig ser jeg det som et delelement i de overordnede regionalpolitiske hensyn, der skal tages i den kommende tid.

SF fremsatte tidligere på året et forslag om nedlæggelse af de nuværende tilsynsråd og oprettelse af et nyt tilsynsnævn, udvalg eller lignende. Jeg skal ikke gå ind i forslaget indhold her, men bare nævne, at vi netop i den forbindelse påpegede, at et sådant nyt tilsynsnævn skulle placeres uden for hovedstadsområdet. Baggrunden for det var dels at sprede den centrale administration og dels at give muligheder for at styrke regionaludviklingen. Og i de her IT-tider er den fysiske afstand jo af meget lille betydning, må vi nok sige.

SF mener, at det er absolut nødvendigt, at både Folketing og regering tænker regionalpolitisk, både når der oprettes statslige arbejdspladser, og ikke mindst når der nedlægges statslige arbejdspladser. Det mener vi er ret så afgørende. Jeg har tidligere i debatten nævnt SF's forslag om at flytte Kort- og Matrikelstyrelsen. Det var midt i 1980'erne, at man havde en stor debat om det, men det skal jeg ikke gå nærmere ind på nu, da vi har debatteret det igennem. Men f.eks. inden for Fødevarerdirektoratets område, hvor der jo også ligger fiskeri, kunne det være oplagt, at man ser på, hvordan man kunne udflytte de ting.

Så nævnte finansministeren først i debatten, at der var noget med, at Frederikshavn havde fået nogle statslige arbejdspladser. Så vidt jeg kan erindre, er det så også de eneste statslige arbejdspladser, der sådan som en klump er flyttet ud, altså udflytningen til Frederikshavn.

Til slut vil jeg lige kommentere forslaget til vedtagelse. Jeg synes, det er glædeligt, at nu også Socialdemokratiet og De Radikale giver deres tilslutning. Forslaget dækker en mangeårig SF-politik, og derfor er det naturligt for os, selv om forslaget er et borgerligt initiativ, at vi tilslutter os, for for os er det sagen, det handler om.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti er vi meget glade for, at Kristeligt Folkeparti har taget initiativ til denne forespørgselsdebat. Vi synes, det er helt på sin plads, at vi her i Folketinget ser på, hvordan vi i højere grad kan sørge for, at yderområderne, landdistrikterne, får nogle af de statslige styrelser og arbejdspladser, som hidtil stort set alle sammen er faldet til hovedstadsområdet.

Vi kan glæde os over, at denne her forespørgselsdebat ser ud til at få et konkret resultat. Vi havde jo en forespørgselsdebat, nr. F 9, rejst af Dansk Folkeparti, som blev foretaget her i Folketinget den 16. januar i år, og der mislykkedes det at få et flertal for nogle initiativer på området.

Dér ønskede hverken regeringspartierne, Enhedslisten eller SF at støtte et forslag til vedtagelse fra Dansk Folkeparti, som egentlig indeholdt nogle af de samme ting som det, vi vedtager i dag. Men det glæder os da i hvert fald, at vi måske har været medvirkende til, at det lykkes at få et flertal i dag for noget konkret, så det er vi meget tilfredse med.

I forbindelse med den debat i januar måned undlod Venstre og De Konservative, CD og Kristeligt Folkeparti at stemme til det vedtagelsesforslag, som Dansk Folkeparti kom med. Men selv om det papir blev krøllet sammen og ikke blev vedtaget, så ser vi altså et nyt stykke papir i dag, som er vældig godt, så det er vi meget tilfredse med.

Vi mener i det hele taget, at det er vigtigt at sikre, at der kommer konkret handling bag de smukke ord om decentralisering og inddragelse af yderområder og landdistrikter. Vi synes, at tiden er inde til konkret handling, og vi efterlyser i øvrigt også, at regeringen en gang imellem vil gå foran.

Jeg kan måske godt undre mig over, at regeringen i dag er med inde og sige, at de også gerne vil gøre det her, når man ser på, at det i virkeligheden skyldes, at der til at starte med er skabt et flertal uden om regeringen, der så medfører, at regeringen er nødt til at tilslutte sig det forslag, som bliver vedtaget i dag.

Det synes vi da er interessant, men det borger måske ikke særlig godt for, at vi kan få regeringens fulde medvirken til at sikre, at de her ting sker, men vi kan da håbe på det. Og vi regner selvfølgelig med, at regeringen vil efterleve de ting, som Folketinget vedtager. Det er jo svært at regere, hvis man ikke gør det.

Vi vil også gerne fra Dansk Folkepartis side sige, at det ikke er nok at flytte nogle statslige sty-

relser eller nogle statslige arbejdspladser ud og lave nogle undersøgelser i forbindelse med det. Der må som sagt konkrete lovinitiativer og administrative tiltag til, som kan sikre, at specielt arbejds- og bosætningsmulighederne i de yderområder, vi taler om, kan blive bedre, så vi kan skabe fornyet vækst i de områder. Der er jo god plads. Der er jo dejlig frisk luft, så det er sådan set bare med at komme i gang med at flytte nogle arbejdspladser ud.

Vi mener, at der skal ske et effektivt stop for centralisering og nedlæggelse af lokale institutioner og styrelser. Der bør aktivt tages fat på en decentralisering og flytning af statsinstitutioner og styrelser til yderområderne overalt, hvor der er mulighed for, at det kan ske på et realistisk grundlag.

Der bør oprettes undervisningsinstitutioner og uddannelsespladser. Man kan begynde med at etablere kompetencegivende kortvarige uddannelser f.eks. på social- og sundhedsområdet. Vi synes, at det kunne være en rigtig god start, hvis man kunne nå så langt.

På IT-området må der tages initiativer, som sikrer adgang til teknologien over hele landet, og det skal indeholde incitamenter til at etablere nye virksomheder også i landdistrikterne.

Der bør sikres trafikforbindelser, så de lønmodtagere og studerende, der pendler, har de nødvendige muligheder for at transportere sig rundt. Det er også en del, der er vigtig. Specielt for øerne bør det sikres, at erhvervslivet ikke belastes med transportomkostninger pr. kilometer, der langt overstiger de transportomkostninger, man har, når man ligger tæt på, hvor det hele foregår.

Detailhandelen er livsnerven i de små samfund, og der bør sættes ind for at forhindre lukning af købmandsforretninger, brugsforeninger, postkontorer, biblioteker, sådan som det desværre sker i dag.

Der bør udvikles nogle nye funktioner og ske en styrkelse af de offentlige servicefunktioner, der kan sikre opretholdelse af den grundlæggende detailhandel, også selv om det kræver en økonomisk indsats fra det offentlige. Det er vigtigt for os.

Der bør ikke kun henvises til sparehensyn, men der bør ske en totalvurdering af de fordele, der er forbundet med at udvikle yderområderne sammenholdt med de ulemper, der er forbundet med fortsat koncentration i byerne.

Jeg skal sige, at Dansk Folkeparti vil give de her områder meget høj prioritet, og vi vil også

efter et folketingsvalg, hvis vi får øget indflydelse i Folketinget, prøve at sikre, at nogle af de formuleringer og formål, som jeg har nævnt her, er noget af det, der vinder fremme.

Vi håber som sagt på, at det er noget, Folketinget vil opprioritere, og at regeringen også vil følge det op med konkret handling.

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil starte med en trussel: Hvis jeg ikke synes, at jeg når det, jeg skal, på 5 minutter, så kommer jeg også i anden omgang.

Den her debat er vanskelig, fordi den er en af mange debatter af den slags. Den sidst ærede ordfører, hr. Peter Skaarup, kunne jeg huske havde skrevet sit indlæg ud fra sidste gang, vi havde debatten, nemlig den 16. januar. Der er sådan set ingen forskel, uanset der er en lidt anden indgang til debatten.

Det, der er afgørende, er jo, at det her er en debat, som vi alle sammen bruger for at profilere nogle holdninger, og i et år, hvor der skal vælges borgmestre, går det endnu stærkere.

Jeg vil gerne tage yderpunkterne i de her debatter, som nogle gange kan lyde som om, at det, de ikke må i Skagen, skal de heller ikke have lov til i København. Det er et led i den her debat at køre den der.

Jeg ser og hører borgerlige liberale partier argumentere med, at man skal bruge statsmagten og planloven til at hindre den frie konkurrence. Det er også en del af den her debat.

Jeg hører fynske borgmestre – dybt liberale borgmestre – slå sig op på til næste valgkamp, at en tilladelse til at udvide et eller andet i Odense skal det offentlige stoppe. Det er også en del af den her debat, og jeg synes, at det er den mindre heldige og den mindre kønne del af debatten.

Vi har også en debat i øjeblikket om Ørestaden. En debat, hvor man vil sige, at det er lidt det samme: Det, de ikke kan få lov til andre steder, skal de bestemt heller ikke have lov til i Ørestaden. Det mener jeg også er den kedelige side af den her debat, for det er en urimelig måde at bruge debatten på.

Det, der er det helt afgørende, er, at når det gælder statslig aktivitet, så har vi nogle særlige muligheder for at bruge dem strategisk og for at tænke os om.

Den fælles beslutning, vi træffer her i dag, altså den fælles vedtagelse, vi stemmer om, tror jeg, at der vil være mange fortolkninger af i den kommende tid. Nogle er bekymrede for visse dele i den, om den nu er så restriktiv i sin form,

så der pr. automatik skal sendes 50, 100 eller 150 statsinstitutioner ud, uden at man i øvrigt i det væsentlige tænker sig om. Jeg tror ikke, at det er det, der er meningen. Jeg tror ikke, at det er det, der tanken bag.

Det, der er hele tanken bag, er, at man løbende i en helhed har det med i sine overvejelser hver eneste gang, fordi vi også har en tendens til i den statslige aktivitet i effektivitetens navn – selv en socialdemokratisk ledet regering har brugt nyliberalistiske modeller af den fineste form til styringen, til effektiviteten – at sige til styrelse og styrelsesgrene og andet: Er du guds søn, så hjælp dig selv til at komme derudaf, effektivisere, sørg for osv. Man har manglet en overordnet koordinering af, hvad man har foretaget sig på en række områder. Det er der en række eksempler på; det kan jeg komme tilbage til senere.

Det, der er det vigtige i denne her sammenhæng, er, at man tænker sig om. Det, der er det vigtige, er, at man ikke når ud i den der vanvittige diskussion om, hvorvidt vi skal dividere Det Kongelige Teater med 24 og så fordele det ud over landet, for det eneste, vi bliver af det, er fattigere.

Et samfund skal have en hovedstad. Et samfund uden en hovedstad er ikke noget samfund. Men derfor behøver man jo ikke, fordi noget ligger et sted, at lave en automatik af statslig knop-skydning, som siger, at vi er vant til at være her, vi kender hinanden osv., og så kan vi lige så godt hænge det næste på her også. Altså det, at man hver eneste gang har en fast procedure, når det gælder, hvordan vi gør tingene, når vi udvider.

Skal vi så indskrænke, og skal det så være de dele af en institution, som både kan være to, tre og fire steder? Skal det være dem, der er mest centrale, der skal bevares, eller skal vi vælge at lade en af dem, der er knapt så central, være den, der skal være tilbage? For indgrebet i et lille snævert samfund med en kultur, med en udvikling, som er bygget på den specielle funktion, bryder totalt sammen, hvis den flyttes, og socialhjælp fra Erhvervsfremme Styrelsen med nok så mange penge er ikke i stand til at redde situationen bagefter, når det er sket, netop fordi det er så dybt indgroet i et bestemt hjørne, at man tager den dominobrik, der gør, at stedet rent faktisk ikke har nogen overlevelseskraft længere.

Jeg siger ikke, at man ikke skal nedlægge noget. Jeg siger bare, at det, at man har det med og overvejer det meget seriøst, hver gang man fore-

tager sig noget, vel i virkeligheden er det, vi ønsker.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Først tak til Kristeligt Folkeparti for forespørgslen.

Indledningsvis skal det slås fast, at selv i et lille land som Danmark er der store kommunale forskelle i arbejdsløsheden. Selv mellem to nabokommuner kan der være stor forskel i arbejdsløsheden, på trods af at arbejdskraften kan pendle fra en kommune til en anden. Det viser bl.a. en anden AKF-undersøgelse. Det hænger sammen med, at arbejdsløsheden blandt en kommunes borgere ikke kun er bestemt af det lokale erhvervsliv og dermed af behovet for arbejdskraft, men også af kvalifikationer og andre karakteristika for de borgere, der bor i kommunen.

I mange områder af landet er der tale om en betydelig boligmæssig opsplitning, således at personer med høje indkomster og dermed gode arbejdsmæssige kvalifikationer ofte bor i de kommuner, hvor der er attraktive boliger og naturområder. Det er mindre afgørende, om der er arbejdspladser i de pågældende kommuner, hvis ellers arbejdspladserne findes i andre kommuner inden for rimelig transporttid, og det er jo meget individuelt, hvor nogle gerne bruger to timer om dagen.

Der er således ikke en entydig sammenhæng mellem antallet af personer på overførselsindkomst og antallet af arbejdspladser i en kommune. Den enkelte persons kvalifikationer og egen skaber i øvrigt har en veldokumenteret betydning for risikoen for at blive arbejdsløs. Min pointe er, at antallet af arbejdspladser i en kommune eller i en region ikke i sig selv er en garanti for en økonomisk vækst i en kommune eller i en region.

København er et godt eksempel på en kommune med mange arbejdspladser, også mange statslige arbejdspladser. Her er et stort arbejdspladsoverskud i forhold til københavnernes i den arbejdsduelige alder, men alligevel hører Københavns Kommune til blandt de socioøkonomisk dårligst stillede kommuner i Danmark. Samtidig pendler mere end 100.000 hver dag ind og ud over kommunegrænsen for at arbejde, og de kommer fra hele Sjælland, efterhånden også fra Fyn og fra Sydhavsøerne.

Det Radikale Venstre prioriterer ligesom Folketingets øvrige partier hensynet til en ligelig regional udvikling i Danmark højt, men det er

samtidigt vores opfattelse, at en udflytning af eksisterende statslige arbejdspladser til de dele af landet, hvor udviklingen er svagest, ikke nødvendigvis vil have den ønskede virkning.

Det er efter radikal opfattelse mere relevant at udarbejde nye regionale erhvervs politikker, hvor opbygning af kompetencemiljøer bliver blandt en regions væsentligste udfordringer. Udgangspunktet herfor vil være regionens styrker og svagheder, herunder en afdækning af ressourceområder på lokalt plan, fordi der som sagt er stor variation mellem de enkelte kommuners ressourceområder. Først når et sådant regionalt analysearbejde er tilvejebragt, vil det være muligt at vurdere, om det er statslige arbejdspladser, der kan gøre en forskel. Og kan de det, skal en udflytning selvfølgelig overvejes.

Vi må heller ikke glemme, at udbygningen af IT giver tyndt befolkede områder nye muligheder.

Det Radikale Venstre er altid interesserede i, at drøftelser og beslutninger er bedst muligt funderet i viden, og derfor er det udmærket, at det i dag vedtages, at regeringen skal udarbejde og fremlægge en analyse af mulighederne for udflytning af statslige institutioner og arbejdspladser.

Og lad os så se, hvad analysen viser. Jeg går ud fra, at de synspunkter, jeg er kommet med, vil indgå, og at der vil blive anlagt en helhedsvurdering, således at konklusionerne også bliver makroøkonomisk funderede.

Det kan jo ikke nytte at flytte arbejdspladser, hvis det ud fra en overordnet økonomisk vurdering betyder samfundstab. Men viser det sig, at der er belæg for, at en udflytning af eksisterende statslige arbejdspladser kan styrke udviklingen i de svageste områder i landet, og at der er en nettogevinst forbundet med det også landspolitisk set, så lad os se på det.

Derfor er Det Radikale Venstre også medforlagsstiller til det fremsatte forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg synes desværre også her, at jeg hører en lidt forbeholden tilslutning til forslaget til vedtagelse.

Fru Inger Marie Bruun-Vierø siger, i øvrigt ligesom ministeren, at statslige arbejdspladser ikke giver noget, ikke altid giver noget eller slet ikke giver så meget eller sådan noget. Jeg kan simpelt hen ikke forstå det.

Hvis man flytter et antal arbejdspladser til et område, hvor der i forvejen ikke er vækst, hvor der måske oven i købet går nogle ledige, som man kan bruge på den arbejdsplads, der flytter dertil, og hvis det sætter gang i kommunal aktivitet, kommunal skatteindtægt, detailhandel, og hvad der nu følger med, så kan jeg simpelt hen ikke forstå den vurdering. Det kan jo oven i købet være et middel til at modvirke flaskehalsproblemer, at man prøver at fordele væksten.

Jeg forstår simpelt hen ikke den formulering dér. Hvordan kan man mene det?

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil sådan set gerne fortsætte, hvor hr. Ole M. Nielsen slap. Jeg blev lidt forvirret over den radikale ordførers holdning til vedtagelsen her.

Jeg forstår nok, at De Radikale er enige i, at vi skal have en analyse, men det var nogle ret forvirrende, jeg kan også sige ret radikale meldinger, der kom nu til sidst. Jeg må jo nærmest opfatte det sådan, at De Radikale ikke er enige i det sidste afsnit af vedtagelsen, nemlig det, der pålægger regeringen at lave konkrete planer, og det, der står om udflytning af et antal eksisterende statslige arbejdspladser.

Jeg er nødt til at spørge meget konkret: Er De Radikale med i den her vedtagelse, eller er de ikke med, eller vil man foreslå, at det sidste afsnit udgår, eller hvad er det, De Radikale foreslår?

(Kort bemærkning).

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Jeg vil starte med det sidste spørgsmål først. Selvfølgelig er vi med til det hele, men jeg går da ud fra, at det gælder for os alle sammen, at hvis det viser sig, når vi får den analyse, at der ikke er nogen fidus i at flytte arbejdspladser ud, så skal der heller ikke flyttes arbejdspladser ud. Det må vel være konsekvensen, når vi siger, at der skal være en analyse først. Men viser det sig, at analysen peger på, at her er der ræson i det, så er Det Radikale Venstre selvfølgelig også med. Det hersker der ingen tvivl om.

Til hr. Ole M. Nielsen: For mig er det meget logisk, at selv om man placerer en statsinstitution i Sønder sø Kommune, så betyder det ikke nødvendigvis, at arbejdsløse i Sønder sø Kommune har de kvalifikationer, der skal til, for at de kan komme ind og arbejde på den statsinstitution. Man kan lige så godt forestille sig, at det er folk i Odense, der kører til Sønder sø, fordi der

er gode trafikveje dertil, eller at de, der bor i nabokommunerne, tager dertil og arbejder, fordi det er dem, der har kvalifikationerne.

Det er jo sådan, billedet ser ud i dag, og det er derfor, at der bliver ved med at være de der lomrer af områder, som har svært ved at udvikle sig. De er i andre henseender svage, og det er jo det, jeg mener at vi må have med i analysen, for vi kan ikke bare afhjælpe svage områders situation ved at flytte statsinstitutioner ud, og jo mere åbent landet bliver med hensyn til IT og pendling og sådan nogle ting, jo vanskeligere bliver det at styre en udvikling i lokalområder, der er svage.

Det er faktisk det, der er min pointe, og jeg synes, det er rart, at jeg fik lov til at præcisere den.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Hr. Frank Aaen som ordfører.

Frank Aaen (EL):

Enhedslisten er helt enig i det, der er hensigten med forespørgselen, og det, vi vedtager, nemlig at man ved placering af statslige arbejdspladser, både eksisterende og kommende, selvfølgelig skal tage hensyn til landets samlede udvikling.

En af grundene til, at vi ikke lige var med på forslaget i første omgang, var, at det var meget mekanisk, at man bare skulle flytte dem ud, men nu er det kommet ind, at man i højere grad skal analysere. Og jeg tror, når man så kommer ned og analyserer, hvad der er klogt at gøre, så vil det vise sig, at det bestemt ikke bare er klogt at flytte en arbejdsplads med 20 arbejdspladser i almindelighed. Så skal man tænke meget mere over, hvilken arbejdsplads der passer i forhold til et konkret område.

Her vil jeg godt tage et eksempel fra Aalborg: Der er ingen tvivl om, at en af de klogeste lokalpolitiske beslutninger, der er blevet truffet i det her land, var dengang, man besluttede at etablere Aalborg Universitet Center. Og da man så yderligere besluttede sig for at lægge særlig vægt på udviklingen inden for elektronikområdet på universitetet, så fik man lige pludselig et meget vigtigt samspil mellem universitet, by og industri, som har gjort, at vi i dag har en meget veludviklet elektronikindustri i Nordjylland, som har kunnet skabe en masse arbejdspladser, som så langt har kompenseret for det, der ellers er sket af nedlæggelse af arbejdspladser i den by. Der er altså kommet et nyt vækstområde her.

Der er ingen tvivl om, at det er den måde, man skal tænke på. Og derfor tror jeg, at det i

stedet for bare at tænke på nogle kontorarbejdspladser og på AC'ere, som man kan flytte et sted hen i landet, er meget vigtigt at tænke på, at man med en uddannelsesinstitution eller en forskningsvirksomhed kan sikre et meget tæt samspil med lokalområdet og den industri, der er der i forvejen.

Det er også derfor, at jeg under debatten før var inde på, at når man tænker i den slags baner, er det meget ærgerligt for vores samfund, at dér, hvor der var mulighed for en decentral erhvervsudvikling, nemlig inden for landbrugsområdet og de industrier, der er tilknyttet landbrugsområdet, er der sket en ødelæggende centralisering, både ødelæggende for beskæftigelsen i en lang række byer og i udkantsområder og også ødelæggende for vores fødevareudvikling.

Der er ingen tvivl om, at det er helt i modstrid med, hvad der er brug for. Hvis man tænker på fødevareerhvervets fremtid, er det helt forkert, at man har centraliseret og gjort tingene ensartede i stedet for at have tænkt i mangfoldighed og decentralisering. Alligevel vil jeg sige, at det er dér, man skal tænke: Kan vi det et sted?

Og derfor kan jeg godt lidt følge debatten om Måltidets Hus, for man skal i høj grad tænke på, hvordan man kan knytte det an til noget, der er der i forvejen. Man skal tænke på, hvordan man kan udvikle nogle kompetencer, der i forvejen er i et område, hvordan man kan understøtte dem med en statslig institution, med en uddannelsesinstitution eller med en forskningsinstitution.

Der er da ingen tvivl om, at dér, hvor man har de største økonomiske spredningseffekter, når man træffer beslutning om at lægge en institution et givet sted, er det jo f.eks. en uddannelsesinstitution. Den har en stor spredningseffekt i et område, også fordi den kan fastholde en del af ungdommen i området. Men hvis man skal gøre sådan et uddannelsessted attraktivt, skal der også være et samspil med det lokalområde, som man placerer den i.

Der ligger ovre i Erhvervsministeriet, og det ved finansministeren jo en del om, nogle analyser af kompetenceområder og kompetenceklynger. Jeg tror, at man med meget stor fordel kan tage det med ind i sine overvejelser og se på: Hvor har vi nogle kompetenceklynger i Danmark, og hvordan kan vi med statslige institutioner understøtte en sådan kompetenceudvikling? Dermed kan man få langt større succes end ved bare at tænke på, at her har vi en arbejdsplads med 20 HK'ere og 3 AC'ere, og den kan vi

flytte ud. Det har ikke den store betydning; det andet har meget større betydning.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Hr. Helge Adam Møller som privatist.

Helge Adam Møller (KF):

Der er for lidt siden her i salen fremsat et forslag til vedtagelse fra alle partier, som vil pålægge regeringen inden årets udgang at komme med forslag til eksakte institutioner eller arbejdspladser, som flyttes fra København og ud i landet, og det bliver ministeren, der skal lave det i løbet af det næste halve år. Det bliver jo vedtaget på tirsdag.

Her vil jeg da godt komme med et enkelt forslag til inspiration for ministeren. Jeg håber, der kommer mange andre gode forslag. Det er jo ikke ukendt, at vi har en meget stor statsinstitution liggende ikke så langt fra Christiansborg, som kæmper med pladsmangel. Jeg tænker på Politiskolen, hvor der i øjeblikke 600 er elever.

De kan ikke være på ét sted, og derfor er de fordelt, så den ene del halvdel er på Amager, og den anden halvdel er i Brøndbyøster. Og vi ved, at i øjeblikket udnytter de pladsen mere end hundrede procent. Der er ikke rigtig råd til at bygge nyt, og om 1 år er der 100 elever yderligere, der skal være inde på de meget trange pladsforhold.

Samtidig ved vi, at den uddannelse, de skal have, får de alle mulige andre steder end på Politiskolen. Man har ikke svømmehal der. Der skal de ned til Greve. Man har ikke skydebaner der. Der skal man til Kalvebod. Man har ikke, hvad der skal bruges, når de skal have udfarende patruljetjeneste, og så kører man dem op til Værløse. Og når de skal have forskellig anden tjeneste, er det op til Farum Kaserne. 20 pct. af elevernes samlede uddannelsesetid bruges i busser.

Mit forslag er, at nu har vi en tom kaserne – den er i hvert fald helt tom om nogle få måneder – som ligger nede i Næstved, nemlig Garderhusarkasernen. Der er plads til både 700 og for den sags skyld også 800 eller 900 politielever. Man har alle de faciliteter, som man i øjeblikket bruger 20 pct. af tiden til at køre til. Der er skydebane lige uden for døren. Der er to kæmpe gymnastiksale. Der er svømmehal, svømmebassin. Der er et kæmpe øvelsesterræn. Der er alle faciliteterne.

Derfor beder jeg ministeren om at overveje meget omhyggeligt og seriøst, om det ikke kunne være ét af de mange gode forslag, som rege-

ringen præsenterer Folketinget for inden årets udgang. Så er vi kommet et langt stykke ad vejen. Det var de første 700 arbejdspladser.

Finansministeren (Pia Gjellerup):

Jeg kan huske engang at have set en tv-udsendelse om, hvordan statsinstitutioner i tidens løb var blevet placeret ud over landet. Det var historie. Det var fra slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet. Det var charmerende. Det var lidt romantisk. Det var jo lang tid siden, og de, der gjorde det, kendte vi ikke så meget til.

Det var meget karakteristisk, at det ofte var tilfældene og ikke så meget, hvor det var fornuftigt at lægge en institution, idet tv-udsendelsen dog meget præcist fik beskrevet, at tilfældene havde én sammenhæng, en meget præcis sammenhæng, nemlig de forskellige fremtrædende politikeres valgområde. Se, det er jo noget, man kommer til at tænke på som historie, som noget, der overhovedet ikke på nogen måde kunne smitte af på nutidens politikere, eller hvordan er det nu, det er? Det tror jeg nemlig godt det kunne.

Jeg skal ikke bruge de forskellige ordføreres tilhørsforhold til de forskellige steder i landet eller deres indlæg her, senest fra hr. Helge Adam Møller, for hvem Næstved jo ikke er fremmed. Jeg skal sådan set ikke bruge det konkret, men bare sige, at af den grund er vi alle tilbøjelige til at få debatter til at handle om noget lidt andet end det, som de også handler om. Vi kommer til at forstørre virkningerne af det, vi samlet ville kunne gøre.

Vi taler om en andel af arbejdspladser, der landet over udgør 6,8 pct., og det er dem alle sammen. Hvis vi forestiller os, at vi flytter 10 pct. – det er mange, det kan man ikke sådan bare gøre på 1 år eller 2 år eller 5 år, det er virkelig mange – så taler vi om 0,7 pct. af arbejdspladserne i landet.

Så bare for at få det sat lidt ned i størrelse og ikke få det til at handle om det, som måske alligevel kunne være det attraktive for nogle enkelte at forestille sig, at lige netop i det område, hvor de skal møde menneskene, der forlanger at se handling, kan de komme med nogle hundrede arbejdspladser og så begejstret se på deres vælgere.

Jeg tror egentlig, at vælgerne vil forlange, at der ligger det bag, som vedtagelsen lægger op til, nemlig en god, grundig analyse af, hvad det er, der vil være godt i forhold til de opgaver, der skal løses, hvor er placeringen bedst, og hvad vil

være bedst for de områder, der er tale om at få arbejdspladser flyttet til. Som ordføreren for forespørgerne, hr. Ole M. Nielsen sagde det: Det skal være sådan, at de pågældende statslige institutioner ville kunne slå rod.

Jeg tror i virkeligheden, at hr. Frank Aaen på en måde var endnu mere præcist inde på det, som jeg tror regeringen vil lægge afgørende vægt på, når vi skal tilrettelægge analysen og give de første bud på – sådan må det jo være – en planlægning. Det vil være sammenhængen med, hvad der er af kraftcentre, hvad der er af styrkepositioner, hvad det er, der vil kunne gøre, at det ikke bare bliver en tvangsflytning, men at det bliver en flytning til et sted, hvor der kan komme noget ud af det, både for området aktivt mæssigt og for det faglige områdes udfoldelse i relation til naboaktiviteter, virksomheder, uddannelsesinstitutioner osv. Det er den rigtige måde at gøre det på.

Jeg synes, det var godt, at der i hvert fald var et par stykker, der løsev sig fra, hvor man godt kunne tænke sig at kunne se sine vælgere glad i øjnene. Det håber jeg at vi alle sammen vil være i stand til, for det er dér, det får en reel mening af diskutere statslige arbejdspladser og deres placering.

»Mere ligeligt over Danmark« er et udtryk, der er gået igen i løbet af debatten. Det giver det indtryk, når det bliver sagt af næsten alle ordførere, at vi ikke har statslige arbejdspladser fordelt ret ligeligt over Danmark.

Der vil jeg gerne benytte lejligheden til også ved anden del af debatten at sige, at vi faktisk er i en situation, hvor der er en ret ligelig fordeling over Danmark, og at vi er i en situation, hvor vi ikke ser en skævere udvikling i årene, der er gået lige bag os, men at vi faktisk er gået lidt yderligere i den retning, som vi gerne taler om. Det synes jeg vi skal have nævnt, for det er sådan set bedre at have et udgangspunkt, hvor vi kan se, at der er sket noget, og at det kan lade sig gøre, frem for at vores udgangspunkt er, at det hele er gået den gale vej, eller som en Venstre-ordfører vist sagde: Der er bare ikke sket noget. Nej, det må være en beskrivelse af, hvad der er skete, da Venstre var i regering, ikke det, der er sket i de seneste år. Der er sket noget. Det går den rigtige vej. Vi har en mere ligelig fordeling.

Der er noget andet, som jeg synes er nok så spændende. Det er at se på – og det er der flere, der har været inde på: Hvad er det så for en udvikling, vi skal have?

Når vi formulerer os i slutningen af forslaget til vedtagelse med, at vi skal styrke udviklingen i de dele af landet, hvor udviklingen er svagest, er jeg sådan set meget enig i den konklusion, der er i forslaget til vedtagelse, nemlig denne her ret runde beskrivelse, men jeg synes på den anden side, at det er smadderærgeligt, at det ikke lykkedes for de mange ordførere, der står bag forslaget til vedtagelse, at give deres beskrivelse af, hvad det er, de mener med det.

For det er jo ret afgørende som inspiration til regeringen, som skal lægge en konkret plan frem, at vi har en fornemmelse af, hvad det er, der menes. Er det de svageste områder befolkningsudviklingsmæssigt, indkomstudviklingsmæssigt, arbejdsløshedsudviklingsmæssigt, eller er det de svageste områder niveaumæssigt? Jeg tror, at jeg, når der står udvikling, vil tillade mig at konkludere det første: at det handler om udviklingen.

Jeg synes, det var lidt ærgerligt, at der var så mange, der var forbeholdne, for det er også et eller andet med, at man reserverer sig muligheden for at sige, at ligegyldigt hvad der kommer, så er det for dårligt. Det er måske en lidt ærgerlig indgang at have til det her arbejde, som sådan set har et godt afsæt og sådan set har en rigtig retning.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi får lavet en god analyse, og at vi på den baggrund, som der også så tydeligt står i vedtagelsen, fremlægger nogle konkrete planer.

Dér skal jeg takke for, at der har været ordførere, der har haft mod til at give konkrete eksempler, også det seneste vedrørende Politiskolen, konkrete eksempler, som også er kommet fra Kristeligt Folkeparti. Det er jo nemlig, når vi kommer til de konkrete eksempler, at vi ser: Holder det der, vi gerne vil med, at det skal passe til områderne, at det skal kunne give noget til områderne og ikke i virkeligheden være med til måske at gøre en institution dårligere i sin funktion og så være et sådan lidt haltende bidrag til en udvikling i en region?

Jeg håber meget, at vi i forløbet kan få flere eksempler til inspirationen i det relativt store arbejde, der skal sættes i gang her i løbet af den resterende del af året.

Så vil jeg endelig sige, at det afgørende for udviklingen – hvilket jeg også sluttede mit første indlæg med at understrege – jo er de ting, vi kan få til at foregå i den store målestok; det er den samlede erhvervsudvikling.

Derfor ser jeg meget frem til de målsætninger, initiativer og projekter, som regeringen har fremlagt både i forbindelse med den samlede erhvervsstrategi, dk21, og i forbindelse med den erhvervsredegørelse for Jylland-Fyn, der blev præsenteret sidste år – glimrende præsenteret i øvrigt – og som der her i næste uge bliver præsenteret en opfølgning af, for at det kan blive udformet til handling. Jeg tror, at vi dér får nogle helt afgørende indspil til den udvikling, som er den, vi vil have, nemlig den samlede ligelige udvikling, sådan at det er den samlede vækst, det er den samlede beskæftigelse og det er de samlede levevilkår, som bliver mere ligeligt fordelt over landet.

Jeg kan glæde mig over, at vi dér altså også har et afsæt med en udvikling igennem de sidste mange år, der har betydet, at regionerne ikke ligner hinanden, for de er meget forskellige og har hver deres styrkepositioner, men at de, når vi ser på dem i forhold til levevilkår, og når vi ser på dem i forhold til indkomstforhold, ligner hinanden meget, meget mere i dag, end de gjorde for 25-30 år siden.

Det synes jeg vi i fællesskab kan glæde os over. Det har vi haft ansvar for hver især i forløbet. Det er faktisk lykkedes at skabe et mere ligeligt Danmark, og det agter vi at fortsætte med.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Vi har under debatten fået bekræftet, at de to regeringspartier rent faktisk står bag forslaget til vedtagelse, selv om ordførertalerne måske ikke var præget af den helt store begejstring.

På et eller andet tidspunkt vil jeg godt bede ministeren bekræfte, at regeringen også er enig i den vedtagelse, som Folketinget vil trykke på de grønne knapper til på tirsdag. For jeg synes, at ministeren med sine lidt syrlige bemærkninger røbede en udtrykt mangel på begejstring for den vedtagelse, som et enigt Folketing står bag. Så det vil jeg godt have bekræftet fra ministerens side.

Så vil jeg godt sige, at selvfølgelig kan man gøre sig morsomt på at sige, at det her kan ende i noget sognepolitik, ligesom man har set tidligere – det kan det selvfølgelig også – og at det alligevel kun er et begrænset antal arbejdspladser, vi taler om. Men det, der er det væsentlige, er jo den aktivitet i samfundet, der følger af de statslige arbejdspladser, og som er beskrevet i den rapport fra AKF, som jeg omtalte for et øjeblik si-

den: »Regionale konsekvenser af øget statslig aktivitet i Vestdanmark«.

Finansministeren (Pia Gjellerup):

Da jeg normalt har meget stor vilje i forhold til, om jeg vil bruge kræfterne på at blive vred, sad jeg dernede og besluttede, at det gad jeg altså ikke at bruge kræfterne på her.

Jeg synes måske, det er lidt trættende, at man skal spørge, om regeringen står bag en vedtagelse. Det gør Socialdemokratiet, og det gør Det Radikale Venstre, og som bekendt består regeringsmedlemmernes partitilhørsforhold netop af de to partier.

Jeg synes, at de to partiers ordførere har været meget mere præcise i forhold til det, der er svært med den tredje del af vedtagelsen. Det vil jeg gerne anerkende. Det er meget mere modigt at sige: Hvor er det, man forestiller sig, at vi skal koncentrere os om at tage det første skridt? Modigere end hr. Knud Erik Kirkegaard, som måtte lade det komme an på forhandlinger på et tidspunkt bagefter. Det er der, jeg frygter det, jeg så måske gjorde mig lidt lystig over – der skal jo også være noget, der er sjovt – og det var, at der godt kan gå sognepolitik i det, og det tror jeg i øvrigt, mennesker uden for dette hus kender til hudløshed, og at de ærgrer sig over derude.

Derfor synes jeg, det er mere væsentligt og relevant, at vi er nogle, der har vovet at sige her, herunder regeringen: Hvad er det, vi vil lægge afgørende vægt på i den tredjedel, som er den mest handlingsorienterede del, ikke nødvendigvis den væsentligste, men den, der i øjeblikket er den mest handlingsorienterede del af vedtagelsen, nemlig: Hvor er det, man vil skulle styrke udviklingen? Det er i de svagest udviklede områder med hensyn til beskæftigelse, med hensyn til indkomstudvikling og med hensyn til befolkningstal. Det synes jeg har været vigtigt at understrege. Det vil jeg gerne kvittere for til dem, der har vovet at give den præcisering. Vi står sådan set, synes jeg, på den måde egentlig mere bag, hvis det endelig skulle være.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Hr. Ole M. Nielsen som ordfører.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil gerne indlede denne her anden runde med at sige tak for tilslutningen, både fra de frivillige og de ufrivillige eller de begejstrede og de mindre begejstrede. Dé vil ministeren selvfølgelig til det sidste, de mindre begejstrede sige,

de mere realistiske, og det er helt fair for den sags skyld. Det væsentlige er, at vi med lidt forskellig holdning står sammen om det. Det ville da også være mærkeligt, om vi var fuldstændig enige om det.

Jeg vil godt kommentere lidt på det konkrete. Jeg vil godt sætte navn på områderne. De svage områder er: Bornholm, og så er det Lolland-Falster, så er det visse dele af Sjælland så galt, selv om man synes, der er tæt til København. Så er det Sydfyn-Langeland, så er det visse dele af Sønderjylland, især den vestlige del. Så kan der være nogle enkelte områder i Ringkjøbing Amt, og så er det især i de yderste områder af Viborg Amt, synes jeg, der virkelig er problemer. De føler sig, og det føles langt ude, når man kommer der faktisk. Det er et svært sted at komme hen, bare man skal derop og holde et møde en aften. Det kender vi. Jeg skal derop på tirsdag – til Lemvig. Det koster en flybillet til Karup plus 400 kr. hver vej til en flytaxa for at komme til Lemvig. Men det gør det også for de mennesker, der bor deroppe, og som skal til København, og det er det værste. Og så er det enkelte områder i Nordjylland, men jeg vil sige, at Nordjylland jo har et kraftcenter i Aalborg, og vi er ikke underforsynede med statslige arbejdspladser, men alligevel er der nogle områder.

Den socialdemokratiske ordfører var inde på, at man jo kan nå meget med fjernarbejdspladser, og andre nævnte noget med IT-udviklingen. Men det viser sig jo mærkværdigvis – nu er det mere regionale blandet ind i det – at jo bedre infrastruktur, vi har, også elektronisk, jo vigtigere er det åbenbart at bo centralt. Det er jo underligt.

Vi ved jo alle sammen, at når vi skal deltage i et eller andet møde på landsplan, er vi, der rejser meget, vældig afhængige af, at det ligger ved det store motorvejs-H eller der, hvor DSB kører på hovedlinjen. Det bestemmer jo så udviklingen.

Det er derfor, jeg mener, at vi er nødt til som stat, som politikere, at prøve at få udviklingen til at gå den anden vej, altså prøve at plante.

Jeg mener, at der er flere typer udflytning. Der er nogle, som ikke kræver så mange specialister, men et stort antal HK'ere måske og edb-operatører og sådan nogle. Man kunne jo udmærket foreslå at flytte Told og Skats centraladministration til Randers, selv om det ikke er et decideret svagt område; det ligger ved hovedvejen, osv. Men der er faktisk 600-700 ledige HK'ere i Randersområdet, så jeg tilfældigvis den anden dag, fordi jeg fik brev fra et par kvinder dér, der var

dårligt stillet. Det var bare for at nævne et eksempel. Det er ikke så entydigt, hvad det handler om.

Skal man ud og have noget til at fæste rod dér, hvor der ikke rigtig er noget i forvejen, mener jeg, det er vigtigt, at man tænker sig godt om og planlægger det. Det er jo ikke sikkert, at det er en betingelse, at der er noget i forvejen, men det er nødvendigt, at man er villig til at gøde og arbejde jorden og støtte.

Det er så dér, regionaldebatten kommer ind, som for mig altså går meget på investering i uddannelse og forskning på stedet, investering i infrastruktur, investering i kulturfaciliteter, så man kan få det gjort attraktivt at komme der, og så begynder man at plante, og så kan man se, at der lidt på lang sigt vil opstå en symbiose, altså at der sker noget – ved, at det gror omkring stedet.

Jeg tror, vi bliver nødt til at løbe den risiko og foretage den investering. Jeg mener i øvrigt, at udflytning af statslige arbejdspladser er en rimelig billig form for regionalstøtte i forhold til den regionalstøtte, som følger de der forskellige EU-mål-midler. Det er ikke altid, de er lige vellykkede, for der opfinder man stort set projekter, der skal passe til betingelserne, i stedet for nogle, der er absolut levedygtige. Det er nok lidt negativt sagt, men jeg synes, der er lidt for meget om det.

Med hensyn til hvor meget der er omkring den problematik her med udvikling, vil jeg sige, at den i hvert fald afspejler sig på ejendomsmarkedet. Det er måske det allerbedste barometer for, hvordan det går, at man altså kan få to-tre gange så mange kvadratmeter for de samme penge et eller andet sted i Langtortistan i Jylland, som man kan i hovedstadsområdet. Det er jo et udtryk for, hvordan udviklingen går i øjeblikket; det er i virkeligheden meget bedre end alle mulige andre statistikker. Vi kender det på grund af de breve, vi får fra folk, som ikke kan få job, når de bor i yderområderne.

Der var jo også det med at komme med nogle konkrete forslag. Jeg er jo kommet med nogle. Der har været snak om, hvor de politiske partiers hovedkvarterer ligger henne. De ligger jo i Københavnstrup. Det er jo ikke underligt, for det svarer jo til centraladministrationens og interesseorganisationernes ministerbetjenende enheder.

Hvis vi skulle være helt ekstreme, kunne vi jo egentlig udflytte hele centraladministrationen undtagen lige de ministerbetjenende enheder.

Resten kunne egentlig godt flyttes. Det er fuldstændig tosset, at centraladministrationen sidder på alle de bedste adresser her rundt omkring Slotsholmen. Det giver i øvrigt ikke en spændende by; det giver faktisk en rigtig kedelig by med alle de regeringskontorer.

Det er da fuldstændig tosset, at et ministerium beslaglægger ØK's og Hafnias bygninger. Der ligger flere ministerier herovre på den anden side, som lige så godt kunne ligge et andet sted...

Den fg. formand (Gitte Seeberg):
Taletiden er opbrugt nu.

Ole M. Nielsen (KRF):

Så må jeg stoppe.

Jeg siger tak for en god debat. Den blev mere spændende, end jeg egentlig havde frygtet, da det jo viste sig, at vi var enige om forslaget til vedtagelse. Jeg synes alligevel, vi har fået en god debat. Jeg havde troet, den var blevet mere kedelig. Tak for det.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Det er bare to små bemærkninger til hr. Ole M. Nielsen.

Det ene er, at jeg ikke synes, der er nogen grund til at undervurdere spørgsmålet om IT-arbejdspladser. Specielt på vore mange små øer burde det være et alternativ til fraflytning fra øen, for det er jo det, vi reelt taler om. Jeg synes, det ville være vigtigt, hvis man kunne gøre noget konkret ved det.

Det andet er, at når vi på tirsdag vedtager det forslag til vedtagelse, der ligger her, hvor vi taler om de egne af landet, hvor den økonomiske udvikling ligger under gennemsnittet, og de dele af landet, hvor udviklingen er svagest, så har jeg meget svært ved at se, at Randers hører til de dele af landet; det må jeg sige. I min optik indgår Randersområdet altså ikke som defineret ind i det område.

Jeg håber ikke, at det tages som udtryk for, at jeg dermed tager afstand fra vedtagelsen, for jeg synes stadig, det er de svageste dele af landet, vi skal tage hensyn til.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jamen det er helt konkret. Jeg har faktisk fornøjelsen af at sidde i Økontaktudvalget, som vi jo også har. Det er sådan et af de lidt mere under-

holdende udvalg, vi har her i Folketinget. Der har vi faktisk det problem med de små øer, at de ikke får deres kabler lagt ud, at de ikke har den optimale IT-forbindelse. Det må vi selvfølgelig have gjort noget ved. Jeg er glad ved, at vi er enige om, at det er en god løsning for befolkningen på de små øer.

Med hensyn til Randers: Jeg kender ikke tallene, men Randers er jo en by, der har været i kraftig nedgang i de senere år. Det er den virkelig. Den har meget store kriminalitetsproblemer, den har meget store problemer med indvandrede osv. Randers er faktisk en by, der har været i tilbagegang i mange år. Men jeg ved ikke, om den ligger under gennemsnittet indkomstmæssigt; det har jeg ikke styr på.

Det ødelægger ikke noget for mig, at vi er uenige om det, for det er selvfølgelig noget af det, der hører med til analysen, at se på det. Jeg tager det bare som eksempel, for det er ikke så enkelt.

For mig drejer det sig om udflytning af statslige arbejdspladser, og de steder, der er vækstområder, er jo ikke vækstområder altid. Det går jo op og ned. Hovedstaden har jo været i nedgang i mange år. Den er heldigvis i opgang nu.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Hr. Ebbe Kalnæs som ordfører.

Ebbe Kalnæs (CD):

For at tage det allersidste, jeg hørte, først, må jeg sige, at diskussionen om IT til tyndtbefolkede områder er en diskussion, som jeg tror, vi alle er meget enige om, heldigvis, og en af de meget vigtige ting at få sat fokus på, at selv om det måske rationelt, investeringsmæssigt, forbrugermæssigt osv. ikke er sådan helt rentabelt, er det væsentligt, at vi som Folketing, som politikere, er meget optaget af at få den infrastruktur på kommunikationsteknologien med langt ud, for der er kolossale muligheder i det. Vi, som sidder på en ø, som jeg f.eks. gør til daglig, ved jo, hvad det betyder at være medlem af Folketinget og have det apparat og det værktøj, vi har her, som jeg kan gå ind og tænde, når jeg er hjemme på Ærø.

På samme måde vil det jo betyde en mulighed for beskæftigelse derude i forhold til centrale institutioner og undervisningssteder, som er helt fin, og det virker jo for mange allerede i dag.

Men jeg hører heller ikke nogen steder, at man ikke er enig om det, men det er vigtigt, at vi fælles sætter fokus og fart på det, fælles lægger pres

på, at kapaciteten, kablerne og nettene når helt ud til nogle af de yderste steder, selv om det ikke umiddelbart er rentabelt.

Vi kan nok lære noget af at kigge på Sverige, som har nogle utrolig gode programmer på det her område nogle steder; andre steder kan det knibe ligesom hos os. Men det er i det hele taget vigtigt, at vi kigger os omkring og ser, hvordan vi når det bedst muligt.

Så vil jeg gerne sige til ministeren, at strategi, som jeg talte om i starten – og jeg har hørt det siden – jo netop er et af de ord, som er vigtige. Ja, selv hr. Frank Aaen og jeg, som vil to ret vidt forskellige samfund, er jo helt enige, når hr. Frank Aaen taler om strategien. Hvad kan man med statslige arbejdspladser, selv om det ikke er ret mange arbejdspladser, statslig aktivitet, hvad kan man sætte i gang og generere? Hvad kan man styrke af stærke områder ved strategisk at placere statslig aktivitet ved siden af? Hvad kan vi sætte i gang af gode udviklinger? Jeg er enig i, at det i og for sig er den tanke, der er det meget væsentlige i det her.

Så vil jeg prøve med et eksempel på noget, som ikke nødvendigvis drejer sig om arbejdspladser. Vi havde en lidt heftig diskussion efter forsvarsforliget, hvor vi talte om Skrydstruphelikopterens placering; det havde noget at gøre med effektiviteten i vores redningsvæsen. Samtidig nedlagde Ritt Bjerregaard i en af sine styrelser redningsskibet »Nordsøen« 10 dage om måneden og en radarvogn i et område, og en række andre ting skete på samme tid. Det har noget med kvalitet at gøre og ikke så meget aktivitet og beskæftigelse. Da der blev spurgt, om forsvarsministeren, som skal bruge hele apparatet, vidste det, havde hørt om det, sagde han: Det har jeg ikke nogen kommentarer til. Statsministeren var i samråd og gav i øvrigt ganske fornuftige svar.

Det er det, jeg mener med den overordnede statslige koordinering: at man sørger for, at alle, når de handler, får kigget igennem og får et overblik over, hvad der sker; hvad sker der med samfundet og sektorerne, hvis det ikke er overordnet koordineret?

Dér vil jeg gerne spørge ministeren om regeringens tiltag, for jeg ved, regeringen har tiltag på området. Dem kunne jeg godt tænke mig at høre om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):
Afstemningen om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 27. marts 2001.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Gitte Seeberg):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 27. marts 2001 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.25
